

Narodna snaba mesečno 26 Din, za
inosestvo 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knjižna ulica 5. Telefon Stev.
3123, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
št. 440.

Celje: Kocenova ul. 2. Telefon Stev. 190.

Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravištvu: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3123, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Račun pri pošti št. 66. Izdajatelj: Ljubljana
št. 11.842; Praha číslo 78.180; Wiena
Nr. 105.241

Ljubljana, 23. maja.

Istočasno s konferenco Male antante se je vršila druga važna prirediteljska diplomatska značaja: poset poljskega zunanjega ministra v Budimpešti.

Prav za prav je zelo pogrešno, imenovati obe prireditvi v isti vrsti. Zakaj med važnostjo ene in druge je ogromna razlika. Seveda skušajo madžarski komentatorji dati posetu Zaleskega prav poseben pomen, ali brž se pokaže, da so le želje vodile takšna tolmačenja, ne pa fakta sama.

Formalno je poset Zaleskega vrnitev poseta, ki ga je lani napravil madžarski vnani minister Valko v Varšavi. S te strani je stvar povsem enostavna in ne zasluži večje pozornosti, nego jo je obrnilo nase Valkovo lansko potovanje.

Nekateri madžarski listi podčrtavajo okolnost, da se je Zaleski napotil v Budimpešto istočasno, ko je Beograd zbral vse vodilne diplomatske predstavitelje Male antante. Izbrata časa naj bi pomenila tedaj nekako demonstracijo proti mali trojni zvezi.

Razumemo nervoznost madžarske šovinistične javnosti, ki vidi, da so vsi njeni načrti neostvarljivi, dokler je naokrog močni oklep Male antante, ki točno opredeljuje, kaj je fantazija in kaj stvarna možnost. Grandijev poset ni mogel fantazije, zgrajene na vročih iredentističnih željah, spremeniti v realno možnost. Naj Budimpešta stavi še toliko na karte te kombinacije, — premalo je še do uspeha, premalo za realni svet sodobnega političnega stanja, v katerega iredentistični naklepi tako slabo sodijo. Realnost je le — Mala antanta in odločujoči del zapadne Evrope, ki se sklada z njo.

Poljska se je že čisto Madžarom zdela — prijatelj in zaveznik. V Budimpešti so se že pogosto sklicevali na viteško prijateljstvo, ki je nekaj čez sto let nazaj, posebno pa v onih časih, ko so Madžari se revoltili proti Habsburgovcem, Poljaki pa bili brezupen boj tako rekoč zoper vse svet in tudi zoper Avstrijo. Ali ti časi so že davno minili in po njih so ostali domala samo romantični spomini. Res je sicer, da so se pokazali v dobi spora za poljsko-češkoslovaško mejo ne ljubi pojavi pri Poljaki, ki so iskali proti slovanskemu sosedu zaveznika v Madžarih, ali to so bile vendar osamljene stvari, ki se niso mogle držati dolgo.

Že pogosto se je napovedovalo, da bo Poljska pristopila k Mali antanti, ali vselej so se vesti izkazale kot neutemeljene. Res je, da se še nikdar ni avtoritativno preciziralo, kaj je s temi kombinacijami in njihovim ozadjem, ali obstoja faktično neke težnje, da bi se tudi Poljska priključila trem zaveznikom, in od tega zavisi tudi odgovor na vprašanje, ali res kdo ovira razširjenje Male antante v naznačeni smeri. Šele zanesljivo raztolmačenje navedenih nepojasnjenih zadev bi nam dalo možnost, prisoditi poti Zaleskega v Budimpešto kak specialen pomen.

Poleg tega pa moremo z gotovostjo trditi, da bi eventualno zavezništvo med Madžarsko in Poljsko ne moglo temeljiti na nikakih pozitivnih osnovah. Poljska in madžarska politika se odigravata v povsem različnih sektorjih Evrope, kjer so interesi različni in prav tako domala vsi vnanje-politični problemi. Saj nimata niti skupne meje, kakor v historičnih dobah, zakaj med nju sta se razširili Češkoslovaška in Rumunija. V ostalih vprašanjih, ki se tičejo večjega števila držav, odnosno vse Evrope, v problemih skupne mednarodne politike ima Poljska mnogo več skupnih interesov z Malo antanto nego z Madžarsko in eventualnimi drugimi pospeševalci te kombinacije, kakor se je najlepše pokazalo na zadnjih zasedanjih Društva narodov.

Najtesnejši odnosi vežejo Poljsko z Rumunijo, ki jima je skupna briga za obrambo proti sovjetski Rusiji. Moskovski pakt proti vojni je sicer močno pomiril ozračje, ali da se tudi Rumunija kljub temu ne more vdajati iluzijam glede Besarabije, je pokazal na novo pravkar javljeni govor Rykova. Pogoji za poljsko-rumunsko prijateljstvo obstoji tedaj v nespremenjeni obliki še nadalje in s tem prirodnost most do Male antante. Sedanje stanje bi bilo treba izpodkopavati v tej smeri, da bi Poljska skušala doseči spoprijaznenje med Budimpešto in Bukarešto. In res prinašajo zadnje vesti napovedi poljske akcije v tej smeri, toda — v tako nekonkretni obliki, da se takoj spregledajo madžarske želje za njimi. Dovolj je znano, da se sedanja Madžarska, kjer so na krmlu šovinisti in revizionisti, ne more sprijazniti z nobeno od maloantantnih držav drugače, nego da se iskreno odreče težnjam in akcijam za revizijo in kršitev trianonske mirovne pogodbe. Pri tem pa je fatalno, da je ravno v Rumuniji največja madžarska manjšina, kar takoj postavi možnost sporazuma v pravo luč. Ako pa bi poljsko posredovanje

Ministri in novinarji Male antante v Bosni Po prisrčnem sprejemu v Sarajevu so se nastanili v Ilidžu Danes nadaljujejo pot v Dubrovnik

Sarajevo, 23. maja. Č. Dopoldne ob 9. je dospel v Sarajevo z avtomobilom rumunski zunanji minister s soprogom in spremstvom. Na kolodvoru so ga sprejeli zastopniki mestne občine, oblastne samouprave ter vojni in civilni oblasti.

Ob 10. dopoldne so prišli v Sarajevo s posebnim vlakom zastopniki tiska Male antante. Na kolodvoru so jih sprejeli in pozdravili sarajevski novinarji. Gostje so se takoj s kolodvora odpeljali z avtomobili v Ilidže, kjer so bili nastanjeni v tamošnjih hotelih.

Ob 2. popoldne sta dospela v Ilidže tudi češkoslovaški zunanji minister in naša ministra dr. Srškić in dr. Kumanudi, ki so se že iz Broda odpeljali z

avtomobilom. V Ilidžu so jih sprejeli zastopniki državnih in samoupravnih oblasti ter rumunski zunanji minister Mironescu z novinarji. Danes popoldne so si ministri in novinarji ogledali Sarajevo, zvečer pa jim je bil na Ilidžu prirejen slavnostni banket, na katerega so bili povabljeni poleg zastopnikov Male antante tiska tudi sarajevski novinarji.

Rumunski zunanji minister Mironescu je že nocoj odpotoval z avtomobilom, dočim bodo češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in ministra dr. Srškić in dr. Kumanudi jutri nadaljevali svojo pot z avtomobilom v Dubrovnik.

Poklonitev Zagreba kralju Aleksandru Slavnosten govor župana dr. Srkulja v občinskem svetu povodom bližnjega kraljevega prihoda v Zagreb

Zagreb, 23. maja. Danes je bila seja zagrebškega občinskega sveta. Pred prehodom na dnevni red je župan dr. Srškić prečital izjavo, v kateri pravi med drugim:

»Imeli bomo v najkrajšem času srečo, da bomo v našem prestolnem mestu Zagrebu pozdravili Nj. Vel. kralja. Po dispozicijah bo Nj. Vel. kralj bival v dvoru na Brezovici in bo meščanstvo mesta Zagreba, tega kulturnega in političnega središča hrvatskega naroda, imelo srečno priliko. Izraziti hočemo krone svojo zvestobo in vdanost. Veliki pokojnik Stjepan Radić, vodja hrvatskega naroda, je izdal na smrtni postelji v pričakovanju usodnih dogodkov geslo: Kralj in narod. Ko so se vse nade v parlamentarno rešitev državne krize izjalovile, nam je preostalo edino zaupanje v modrost in moč Nj. Vel. kralja. In zares Nj. Vel. kralj je s svojim suverenim sklepom od 6. januarja prevzel vso državno oblast v svoje roke in ukinil vidovdanske ustave, ki smo jo Hrvti od početka smatrali za oviro notranji ureditvi naše narodne države. V istem manifestu se je Nj. Vel. kralj obrnil na narode in jih pozval k sodelovanju pri velikem delu za ozdravljenje naših državnih razmer.

Ogromna je ta naloga in velika odgovornost pred narodovo zgodovino, ker je od tega odvisna vsa naša bodočnost. Tudi mi, gospodje zastopniki, prežeti z iskrenim patriotizmom in ljubeznijo do naše narodne države, smo vstopili v to samoupravno korporacijo, da se odzovemo pozivu Nj. Vel. kralja. Kakor se od poklicanih činiteljev zahtevata modrost in poštenost, tako se tudi od naroda zahteva vera in zaupanje. Vsi želimo, da se velika dela srečno in hitro dovrše.

Predstavniki hrvatskega naroda so po težkem dogodku od 20. junija jasno obraz-

ložili svoje politično stališče, ki izraža nepokolebljivo zvestobo kraljevskemu domu in zahteva zadovoljitev hrvatskega naroda v skupni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. To zedinjenje naših dežel in naroda v eno državno celoto je zaoblubna misel najsvetlejših hrvatskih in srbskih duhov. To je edino prirodno osiguranje našega plemenja v težki borbi za svoj politični obstoj. Nihče ni pooblaščen, da iznaša v zunanjem svetu dozdevne politične težnje hrvatskega naroda, ki so v očitnem nasprotju z njegovimi političnimi interesi, vsled česar se mora vsaka ilegalna akcija posameznikov najstrožje obsojati.

Ta državna zajednica je nacionalna država tudi hrvatskega naroda po njegovem geografskem položaju, plemenskem značaju in po vsej duševni preteklosti. V obrambi te države brani moč svojega naroda, svojo domovino in bodočnost hrvatskega naroda. Resnica je, da državna ureditev še ni izvedena, toda mi verujemo v srečo in modrost Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Verujemo, da bo kakor je na zunanji izvedel zedinjenje naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v državno zajednico, tako tudi dosegel cilj od 6. januarja in izvršil srečno veliko delo notranje ureditve državnih razmer. To delo bo v zgodovini naše mlade kraljevine zagotovilo Nj. Vel. kralju Aleksandru slavno ime poleg narodnih vladarjev kralja Tomislava in carja Dušana Silnega. V tem upanju pozdravljamo prihod Nj. Vel. kralja v Zagreb kot dober predznak boljši bodočnosti in ključem, naj bog živi Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Govor župana dr. Srškića so vsi člani občinskega sveta poslušali stoje ter se pridružili njegovemu vzkliku kralju. Za tem je občinski svet prešel na dnevni red.

Pred trgovinskimi pogajanjmi s Poljsko

Pogajanja se bodo pričela koncem tega meseca v Beogradu — Šlo bo pred vsem za razširjenje sedanje trgovinske pogodbe

Beograd, 23. maja. Č. Koncem tega meseca se sestanejo v Beogradu poljski in naši delegati za trgovinska pogajanja. Mi smo imeli s Poljsko že doslej trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena l. 1920. in je bila ena izmed prvih, ki smo jih zaključili z drugimi državami. Ta pogodba je kontingentalna, to se pravi, da so v njej točno določene količine posameznih predmetov, za katere veljajo pogodbene tarife. Čim preseže izvoz teh predmetov določeno količino, prenehajo veljati pogodbene ugodnosti in se ima plačati maksimalna carina. Sedaj hoče doseči naša država, da bi se iz tega sistema prešlo v sistem največjih carinskih ugodnosti in da se določijo carinske postavke za vse posamezne predmete, ki jih izvažamo v Poljsko in ki prihajajo iz Poljske v našo državo.

Audijence ministrov

Beograd, 23. maja. p. Danes je bil sprejet v audijenci minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Mate Drinković. Minister za socialno politiko je poročal kralju o svojem inspekcijskem potovanju po Dalmaciji in o razpoloženju, ki vlada med prebivalstvom po 6. januarju. Minister je bil na vsej poti sprejet z odkritosrčnimi čustvi. Tako oblasti kakor prebivalci so tekmovali, da izrazijo ministru popolno vdanost v nov režim in zaupanje v svečane obljube Nj. Vel. kralja.

Tekom dopoldneva sta bila sprejeta tudi ministri financ dr. Svrliuga in minister poljedelstva dr. Frangeš, ki je že okreval od grine.

Veljalo le likvidaciji optantskega spora, je stvar brez širšega pomena.

Stvarna premotrivanja potrjujejo, da poset Zaleskega v Budimpešti ne more pomeniti drugega nego formalnost brez dalekosežnejših značilnosti.

Nov incident na bolgarski meji

Beograd, 23. maja. p. Listi poročajo o novem obsejnim incidentu, ki se je odigral na bolgarsko-jugoslovenski meji v Gomu. Na tem mestu so hoteli tri neznane osebe prekrčiti mejo, kakor so bolgarske obmejne straže otvorile ogenj in ustrelile vse tri. Bolgarski listi javljajo, da gre za bolgarske emigrante, ki so hoteli vstopiti na bolgarsko ozemlje in napasti bolgarska naselja.

Vinska anketa v Zagrebu

Zagreb, 23. maja. Č. Danes se je v posvetovalnici Zbornice za TOI nadaljevala anketa, ki je razpravljala o načrtu pravilnika za izvrševanje novega vinskega zakona. Poleg drugih važnih sklepov je bila sprejeta zahteva, naj se prepove izdelovanje petiot. Razen tega so bila rešena tudi mnoga druga vprašanja. Anketa je bila zaključena ob pol 7. zvečer.

Mussolini o odnošajih med Italijo in Jugoslavijo Prijateljska pogodba se ne more obnoviti, ker nikoli ni obstojala — Narod, ki je nesložen, ne more voditi dobre zunanje politike

Rim, 23. maja, s. Sinočnja seja zbornice je veljala razpravi o proračunu zunanjega ministrstva. Poslanec Fera se je obširno bavil z razmerami v severoafriških pokrajinah ter je zlasti opozarjal na položaj do 30.000 Italijanov v Tunisu, ki jim je zavoljo njih narodnosti onemogočena udeležba na javnih in privatnih podjetjih. Isto tako ne smejo ustanavljati nove italijanske šole ali pa razširiti stare. Končno je govornik govoril o položaju na Jadranu in v Balkanu, kjer se vedno bolj kaže lojalna miroljubna volja Italije. Poslanec Re je opozarjal na izvrstne odnose med Madžarsko in Italijo, med katerima vlada prisrčno prijateljstvo. Obe državi sta zvezani ne samo s kulturnimi in gospodarskimi stiki, temveč tudi z vojnimi prijateljstvom. Med obema državama vlada popolna solidarnost. Reški poslanec Baccich je govoril zlasti o odnošajih do Jugoslavije ter o njenem odklonilnem stališču glede prijateljskih odnošajev do Italije. Opozarjal je na to, s kakšnimi sredstvi skuša Jugoslavija bojkotirati reško pristanišče. Skušal je dokazovati, kako so jugoslovanske obmejne oblasti nenaklonjene Italiji, ker trpijo jugoslovanske organizacije, ki so sovrzalne Italiji.

Po napadih poslancev Coselskega in Itala Baccicha je povzel besedo predsednik vlade Mussolini in odgovarjal predgovornikom. Predvsem je poudarjal, da je dosegla italijanska zunanja politika velike uspehe. V zadnjem času je bila sklenjena trgovinska pogodba z Madžarsko, prijateljska pogodba z Abesinijo, arbitražna pogodba s Finsko, ratificiran je bil Kelloggov pakt in končno je bila sklenjena prijateljska pogodba z Grško. Mussolini smatra, da je vprašanje pripadnosti Dodekaneza za vedno rešeno in da zavzema danes Italija na Sredozemskem morju važen položaj. Napram Grški je Italija kljub aneksiji dodekaneskih otokov mogla voditi politiko iskrenega prijateljstva, čeprav še ni popolnoma vzpostavljeno iskreno politično sodelovanje. Vprašanje ureditve odnošajev do Francije je

treba čimprej rešiti. Vsa vprašanja, ki posegajo v francosko-italijanske odnose, pa je treba pazljivo in hladnokrvno proučiti.

O italijansko-jugoslovenskih odnošajih je Mussolini dejal, da ni v njih nastopila nobena izprememba; prijateljska pogodba iz l. 1924. ni bila obnovljena. Ko je potekla, se je smatralo, da bo nastala težka kriza. Toda ta pogodba je bila dejansko mrtva, še preden je potekla in bi ne mogla zboljšati položaja. Ne bilo bi pametno obnavljati take pogodbe o prijateljstvu, ki sploh ni obstojalo. Vendar pa se med tem ni zgodilo nič, kar bi kalilo medsebojne odnose. V ostalem se vsa evropska politika v tem času nahaja v stanju stagnacije.

Glede vprašanja reparacij je došlo skoro že do sporazuma. Kljub različnim glasovom so interesi Italije tudi v tem vprašanju zaščiteni in za ureditev reparacijskega vprašanja se je vporabil bistveno načrt, ki ga je Mussolini pred sedmimi leti zagovarjal. Včas se dogaja, da je treba najstrožje kritikovati zunanjo politiko svojih prednikov. Večkrat je ta kritika upravičena in točna, toda včas jo je treba ublažiti, ker imajo tudi dogodki, ki so ustvarjali to politiko, svojo opravičenost. Narod, ki je desorganiziran, slab in nesložen, ne more voditi velike zunanje politike. Ako hodi narod iz stavke v stavko, iz nereda v nered in je razcepljen na stranke, se ne more čuti njegov glas pri odločevanju v zgodovinskih svetih. Treba je bilo torej zediniti italijanski narod in ga napraviti kompaktnega, da se je začel italijanski glas v inozemstvo. To je fašizem dosegel in danes moremo mirno trditi, da se glas Italije povsod čuje in da je povsod spoštovan. Fašistični režim je s svojim delom ojačil ugled in spoštovanje Italije med svetom in ako je treba, tudi trepetajo pred njo.

Po Mussolinijevem govoru je bil proračun zunanjega ministrstva odobren z 277 glasovi proti 5. Prihodnja seja parlamenta bo 27. t. m.

Zaleski odklanja vlogo posredovalca za Madžarsko

Njegovo potovanje v Bukarešto je odgodeno, pač pa v kratkem obišče Mussolinija

Budimpešta, 23. maja. g. Poljski zunanji minister Zaleski je danes odpotoval v Varšavo. »Pester Lloyd« piše ob tej priliki, da bi bilo bolje odgoditi presojo političnih dogodkov za časa poseta Zaleskega na kasneje. Vendar pa se že sedaj lahko ugotovi, da je Zaleski odklonil iniciativno ministrskega predsednika Bethlena, da bi on prevzel vlogo posredovalca med Madžarsko na eni in Francijo in Rumunijo na drugi strani, dasi je z veliko pripravljenostjo izjavil, da bi Poljska z veseljem pozdravila tako zbližanje.

Po odhodu poljskega zunanjega mi-

nistra Zaleskega se je v tukašnjih diplomatskih krogih zelo komentiralo dejstvo, da je Zaleski na kolodvoru izjavil diplomatom, da se je odločil odgoditi svoje potovanje v Bukarešto. Iz Varšave sedaj ne bo potoval v Bukarešto, temveč bo posetil rumunsko prestolnico šele v nekaj mesecih. Vaš poročevalec doznava iz tukašnjih diplomatskih krogov, da se bo Zaleski na svojem potu v Madrid ustavil v Rimu, kjer bo posetil Mussolinija. To popolnoma potrjuje vesti o sodelovanju Italije, Madžarske in Poljske v gotovih zunanje-političnih vprašanjih.

Lateranske pogodbe pred senatom

Rim, 23. maja. g. V senatu je danes popoldne pričela razprava o pogodbah z Vatikanom. Posebno pozornost je vzbudil govor senatorja Beviona, ki je opozarjal na skrb, ki jo je sprava med Vatikanom in Kvirinalom povzročila pri francoskih desničarskih strankah. Napram govoru papeža na dijakih iz Mondragone je branil pravico države glede vzgoje mladine. Izvajanja senatorja je desnica senata sprejela s splošnim mrmranjem, zlasti ki je trdil, da se sprava na pogodbo ne more več preklicati, tudi če bi konkordat prenehal. Pričakuje se, da bo debata jutri končana.

Sofijske volitve

Sofija, 23. maja. Č. Pred občinskimi volitvami je vlada izdala nov volilni zakon samo za sofijsko mestno občino. Na podlagi tega zakona je dobila opozicija 25.000 glasov in 19 mandatov, vlada pa 13.000 glasov in 16 mandatov. Tako je opozicija dobila večino v sofijskem mestnem zastopstvu. Na more pa se sporazumeti demokratsko radikalna desnica s skrajno levčarsko skupino in istotako se ne more dočeti sporazum z vladnimi strankami. Zato se zdi, da bo vlada izdala nov volilni zakon za mesto Sofijo in izvedla ponovne volitve.

Napad na poljskega konzula v Harkovu

Berlin, 23. maja. s. Iz Moskve poročajo, da so avtomobil poljskega konzula Steblowskega pri vožnji skozi Harkov neznan storilec obmetaval s kamenjem. Kamen je zadell tajnika konzulata, ki je sedel poleg Steblowskega in ga ranil na senca. Ta incident bo imel najbrže diplomatske posledice.

Interpelacija v čl. zbornici proti nemškima ministroma

Praga, 23. maja. g. Narodno socijalistična stranka je danes vložila v parlamentarno interpelacijo zaradi izjav nemških ministrov dr. Mayer-Harting in dr. Spine glede nemške manjšine v Češkoslovaški. Interpelacija poudarja da imenovana ministra nista službenim potom, temveč po nemškem političnem uradu v Pragi obrazložila stališče nemških vladnih strank glede razprave manjšinskega problema pri Društvu narodov. Interpelacija navaja to izjavo, v kateri se veli, da nacionalno sodelovanje predstavlja začetek rešitve nacionalnega problema, nikakor pa ne končno veljavno rešitev. Interpelacija vprašuje ministrskega predsednika, kaj je storil, da bo sta oba nemška ministra izvajala potrebne posledice iz svoje izjave, ki ni v skladu z njunima mestoma in z njuno prisego.

Odmevi okupacije Reke

Sužak, 23. maja. n. Danes je došel na Reko profesor Zanella, bivši predsednik reške države. Namen njegovega prihoda je izplačilo zaostalih prejemkov vsem uslužbenim bivše reške države, od dneva, ko je Italija okupirala Reko. Izplačila so se že pričela. Celotna vsota, ki se ima izplačati, znaša 8 milijonov dinarjev. Prihodnje dni dospe na Reko jugoslovansko-italijanska mešana komisija za izplačilo odškodnin povzročenih našim in reškim trgovcem ter hišnim lastnikom od D'Annunzijske iregularne vojske v času italijanske okupacije.

Nemška letala za Afganistan

Berlin, 23. maja. be. Dva nemška aeroplana tipa Junkers sta odletela v Afganistan. Letali je naročil bivši afganski kralj Amanulah za boj proti samozvancu Bačči Sakao.

Načrt zakona o pravoslavni cerkvi

Država priznava cerkvi avtonomijo v cerkvenih zadevah — Uprava cerkvenega premoženja pod državno kontrolo — Verouk je zadeva države, ingerenca cerkve je omejena na skladnost verouka s predpisi cerkve — Veroučitelj imenuje prosvetni minister

Minister pravde dr. Sršić je večer predložil ministrskemu predsedniku načrt zakona o pravoslavni cerkvi, da ga izroči Vrhovnemu zakonodajnemu svetu v oceno. S tem je pričel reševanje in urejanje odnosov med obstoječimi priznanimi cerkvami in državo. Ker bodo po principih, ki jih osvaja zakon o pravoslavni cerkvi, urejeni odnosi tudi z ostalimi cerkvami, prinašamo v naslednjem obširnejši izvešček iz določb tega zakona:

Cerkvena imovina, njena uprava in uporaba

Srbska pravoslavna cerkev je avtokefalna z dostojanstvom patriarha ter upravlja samostojno vse cerkveno-verške posle. Svobodno upravlja in razpolaga s cerkvenim premoženjem v mehi teza zakona. Cerkvene ustave in predpisov zakona o glavni kontroli, a vse pod nadzorom države. Imovina cerkve služi samo ciljem cerkve in se ne sme pod nobenim pogojem uporabljati v druge cilje in svrhe, izveščaji primere zakonite eksproprijacije.

Duhovna disciplina in cerkveno-sodna oblast pripada ierarhiji, ki jo izvršuje preko svojih podrejenih organov. Za izvrševanje uradno izdanih odlokov vseh cerkvenih oblasti so državne in samoupravne oblasti ter državna sodišča dolžna, oprostiti vsako pomoč v kolikor ti odloki ne bi bili v nasprotju z obstoječimi državnimi zakoni.

Pred državnimi oblastmi zastopa pravoslavno cerkev patriarh odnosno njegov namestnik in pooblaščenec. Izvolitev patriarha in škofov potrdi kralj z ukazom, a na predlog ministra pravde v sporazumu z ministrskim predsednikom.

Dohodki cerkve

Za kritje svojih potrebščin ima cerkev naslednje dohodke:

1. dohodki iz cerkvenih posestev in fondov.
2. cerkvene takse:
3. posebne doliade na cerkvena in samostanska posvetila in njih doliadke.
4. državna podpora.
5. cerkvene doliadke na državne davke po čl. 10.

Pravico razpisati doliade na neposredni državni davek imajo pravoslavna cerkev kot celota posamezne škofije in obine. To pa le v primerih, da ostali v tem zakonu predvideni dohodki ne zadoščajo za kritje cerkvenih potrebščin. Doliade se razpisujejo za vsako proračunsko leto posebej, odobri pa jih mora predhodno minister financ v soglasju z ministrom pravde.

Cerkvene doliade pobirajo državni organi skupno z državnimi doliadami ter jih vsake tri mesece oddajajo pristojnim cerkvenim oblastem.

Za uradne posle cerkve (cerkvena opravila) se plačuje samo one takse, ki bodo predpisane od cerkvene oblasti s posebnim pravilnikom, ki ga mora odobriti minister pravde. Službena korespondenca cerkvenih oblasti je oproščena plačevanja poštnine. Prav tako so vsa javna cerkvena poslopja dobrodelne in prosvetne ustanove oproščene državnih in samoupravnih doliadev.

Ureditev verouka

V vseh državnih in zasebnih šolah se vrši vsi vršni pouk po odrednih zakona, nanašajočega se na dolično šolo, a v soglasju s pristojno cerkveno oblastjo. Učne načrte in programe za verouk predpisuje pristojni minister v sporazumu z arhierejskim saborom. Za učne knjige verouka veljajo predpisi zakona o učnih, glede verske vsebine na njih mora odobriti arhierejski sinod. Veroučitelji v vseh državnih srednjih, strokovnih in osnovnih šolah postavljajo pristojni minister po predhodnem zaslišanju pristojne arhiereje po odrednih šolskih zakonov. Veroučitelji v privatnih šolah postavljajo uprava šole po odobrenju pristojne arhiereje, a tudi za nje veljajo predpisi šolskih zakonov. V državnih osnovnih šolah lahko poučujejo verouk naročniki duhovniki ali posebni učitelji v smislu zakona o osnovnih šolah. Če ni primernih duhovnikov lahko poučuje verouk učitelji dolične šole, ki je pravoslavna, vere Eparhijski arhiereji lahko predlaga odstavitev veroučitelja, o katerem smatra, da ne uči verouka po predpisih pravoslavne cerkve. Profesorice in docente bogo-slovne fakultete, ki se volijo po zakonu o univerzah, imenuje minister prosvete po zaslišanju arhierejskega sinoda. Vse cerkveno-autonome duhovne šole so pod upravo in nadzorom cerkvene oblasti, ki predpisuje učni načrt in program, postavlja upravne kadi vendar na vse to po odobrenju in nadzorstvu ministra prosvete. Duhovnike v vojski državnih bolnicah, kaznilnicah in sličnih zavodih imenuje na predlog eparhijskega arhiereja resorni minister.

Državna podpora

Po uveljavljenju tega zakona se prevade vse pravoslavne cerkvene oblasti, ustanove in službenici iz državnega proračuna na proračun pravoslavne cerkve. Tozadevno izdaja minister pravde in minister financ posebno uredbu, ki bo tudi določala, kako podpora bo dobivala srbska pravoslavna cerkev od države v bodoče. Pri tem se bo upoštevala višina dosedanjih proračunskih podpor.

Poleg stalne državne podpore bo dobivala pravoslavna cerkev še letni stalni prispevek na račun odškodnine za terjatve, ki jih ima pravoslavna cerkev v Srbiji in Črni gori od države (v zvezi z agrarno reformo). Cerkvena ustava o celokupni ureditvi srbske pravoslavne cerkve, vseh njenih oblasti in ustanov bo uveljavljena s posebnim zakonom na predlog ministrstva pravde v sporazumu z ministrskim predsednikom po predhodnem zaslišanju arhierejskega sabora. Minister pravde je pooblaščen, da z uredbu predpiše vse podrobnosti za izvršitev teh zakonov. Nova organizacija srbske pravoslavne cerkve mora biti izvedena v roku 2 let po uveljavljenju tega zakona in cerkvene ustave.

Glede ureditve srbske pravoslavne cerkve so obstojala v glavnem tri različna naziranja, ki si medsebojno dokaj nasprotujejo in ki so prišla od izraza predvsem v zgoraj citiranem predlogu zakona o srbski pravoslavni cerkvi, ki ga je sestavilo

ministrstvo pravde ter v predlogu arhierejskega sabora. Razlike med obema predlogoma so v glavnem naslednje:

Arhierejski sabor zahteva popolno avtonomijo cerkve, zlasti glede uprave in razpolaganja s cerkveno imovino in si prisvaja pravico doličanja višine cerkvenih doliad, ki bi smele dosežati za eparhije do 10 odstotkov, a za cerkvene obine do 50 odstotkov državnih neposrednih davkov. Vsa cerkvena uprava naj bi bila doličena v rokah cerkvene hierarhije. Temu na so se protivile cerkvene obine v Vojvodini in v Bosni, ki so zahtevale sodelovanje laikov tako pri upravi cerkvenega premoženja kakor pri postavljanju duhovščine.

Nekako kompromisno stališče je zavzel v svojem zakonskem predlogu minister pravde. Predvsem se ima vršiti uprava cerkvene imovine pod strogim državnim nadzorom. Cerkvini proračun, zlasti v kolikor se tiče cerkvenih doliad, morata odobriti minister pravde in minister financ. Dočim predvideva predlog arhierejskega sabora cerkvene doliade kot glavni dohodek cerkve, so po predlogu ministra pravde posebne cerkvene doliade dopustne le v najskrajnejšem primeru, dočim mora cerkev iskati kritja za svoje potrebe predvsem v lastnem premoženju. To je ena največjih razlik med obema načrtoma.

Druge osnovne razlike med obema načrtoma je vprašanje verouka. Po načrtu ministra pravde je ingerenca cerkve omejena samo na to, da je verouk v skladu z verskimi načeli in predpisi cerkve. Vsa ostala vprašanja, tako učni načrti in vprašanje veroučiteljev, se prepustjajo državi.

Načrt arhierejskega sabora je nadalje predvideval odškodnino za cerkev, pri čemer je šlo zlasti za odkupnino za zemljišča, odvzeta po agrarni reformi. Višino odškodnine bi morala doličiti v roku 2 let posebna komisija. Načrt vlade pa je to zahtevalo nižjati tako, da priznava državi cerkvi pravico do odškodnine, ki bo doličena s posebno uredbu ter se bo amortizirala v obliki stalne letne pipse.

Razlika med obema stališčema se vidi najboljše po tem, da bi morali pravoslavni državljani v primeru, da bi obveljalo stališče arhierejskega sabora, plačati letno 680 milijonov več kakor pa so plačevali po dosedanjih davčnih obvezah pravoslavnih vernikov.

Sodni odmev železniške nesreče pri Beogradu

Beograd, 23. maja. Dan dopoldne je bila končana sodna razprava, ter je bila proglašena razsodba proti obtoženim železniškim uslužbenim, ki so povzročili veliko železniško nesrečo pri Carevi Čupriji v bližini Beograda. Sodišče je na podlagi prijave direktije državnih železnic spoznalo, da so Josip Prvanović, Ludvik Pokišek in Dušan Grdović krivi, ker niso vestno vršili svojih dolžnosti, ter je vsakega obsodilo na dve leti ječe in proglasilo kot nesposobne za nadaljnje izvrševanje službe. Četrti obtoženec Miloš Jovanović je bil oproščen.

Bernard Shaw v Splitu

Split, 23. maja. Danes je dospel semkaj dramatik Bernard Shaw, ki se nahaja v Dalmaciji na odhodu in se je mudil v Dubrovniku in Črni gori. V Splitu mu je bil prirejen lep sprejem. Tu bo ostal tri dni ter posetil Solin, Trogir in nekatere druge kraje v okolici Splita. Otiškal bo tudi našega arheologa msgr. Bulića.

Silno neurje v Metohiji

Peč, 23. maja. r. Včeraj ob 5. popoldne se je utrgal nad Pečjo in najbližjo okolico oblak. Naenkrat je bilo vse pol vode. Po vseh ulicah so drli potoki in reka Bistrica je odnesla v hipu več lesenih mostov v mestu. Na več krajih so popustili tudi jezovi. Na ulicah je voda pustila toliko blata da so postale skoro neprehodne. Škoda je ogromna, zlasti v vinogradih in na poljih. V bližnjem selu Belem Polju je na strmini naliiv odnesel skoro vsa obdelano zemljo. Voda je na mrgova polja nanesla kamena in peska. V mestu je v času naliva izginila neka ženska, o kateri domnevajo, da je utonila, ker so na vodi zapazili njen dežnik.

Justifikacija v Somboru

Sombor, 23. maja. Ob prisotnosti nad tisoč ljudi je bila danes zjutraj v Somboru izvršena justifikacija Zarka Brankova, ki je s svojimi tovariši umoril in oropal dva seljaka ter izvršil tudi več drugih zločinov. Justifikacija je bila senzacija za Sombor in okoliško prebivalstvo, ker v Somboru že 50 let ni bil nihče obešen. Ljudje iz okolice so prihajali v Sombor na vozeh k usmrtnici. Brankov je pred justifikacijo sprejel duhovnika in se izpovedal. Pod vislice je prišel v črni obleki s temnim klobočkom na glavi in z lakastimi čevlji na nogah. Obsojenec Brankov se je ves čas držal mirno.

Beograjski komunistični proces

Beograd, 23. maja. p. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes nadaljevalo zaslišanje prič v procesu proti komunistom. Proces bo trajal po vsej priliki do konca tega tedna in bo najbrž sodba objavljena šele prve dni prihodnjega tedna.

Ponoven spor med Bolivijo in Paragvajem

Zenava, 23. maja. Spor med Bolivijo in Paragvajem zaradi Gran Chaca zopet grozi priti v odkrite sovražnosti. Paragvaj je vložil na Društvo narodov noto, v kateri obtožuje Bolivijo, da pripravlja oborožen napad na Paragvaj.

Ogromen gozdni požar v Nemčiji

Cuxhaven, 23. maja. s. Včeraj popoldne je med Cuxhavenom in Wesermünde po nepreviđenosti nastal velik požar, ki je uničil 210 ha gozda in 1500 ha pašnikov. Pri požaru je poginilo mnogo divjadi. 2000 oseb iz bližnjih vasi je skušalo omejiti požar, kar pa se ni posrežilo. Poklicati so morali državno branbo in policijo. Davi je požar še trajal.

Vrhovni zakonodajni svet

Beograd, 23. maja. p. Danes popoldne je imel Vrhovni zakonodajni svet sejo, o kateri je bilo za javnost izdano sporočilo, da je seja trajala od 3. do 6. popoldne in da so na njej načelno razpravljali o načrtu invalidskega zakona. Načelni pretres je bil danes završen. V imenu ministra vojne in mornarice je seji risostvoval pomočnik ministra general Račislav Krstić, ministra za socijalno politiko je zastopal načelnik Hofmanović, ministra za finance pa inšpektor Božidar Mijusković. Prihodnja seja VZS bo v soboto, ko se bo nadaljevala razprava o invalidskem zakonu. Po učitvi invalidskega zakona bo VZS razpravljao o zakonskem načrtu o srbski pravoslavni cerkvi.

Premestitev subotške pravne fakultete

Novi Sad, 23. maja. r. Te dni je bilo ponovno sproženo vprašanje premestitve pravne fakultete iz Subotice v Novi Sad. Prosvetni minister Boža Maksimović je pozval profesorje pravne fakultete v Subotici, naj se izjavijo, ali bi bilo uместno premestiti subotško pravno fakulteto v Novi Sad. Večina profesorjev se je izjavila za premestitev. Ob tej priliki bo posebna delegacija uglednih meščanov Novega Sada pod vodstvom bačkoga vladike Irineia posetila te dni ministra Maksimovića in ga zaprosila, naj se to važno vprašanje čim prej reši, da bi se mogla že letos 1. septembra pričeti redavanja juristične fakultete v Novem Sadu.

Naša mornarica na Malti

Malta, 23. maja. e. Semkaj je dospela jugoslovenska vojna mornarica pod vodstvom admirala Price. Bila je svečano sprejeta od angleške mornarice. Zvečer so bili našci oficirji povabljeni na angleško admiralsko ladjo, kjer jim je bila prirejena velika svečanost.

Ureditev zasebno-pravnih odnosov med Jugoslavijo in Češkoslovaško

Praga, 23. maja. h. Vlada je predložila zbornici zakonski načrt o ratifikaciji dogovora med Jugoslavijo in Češkoslovaško glede ureditve medsebojnih privatno-pravnih zahtev in dolgov, ki so nastali pred 26. februarjem 1919 in ki se glasi na stare avstrijske krone. Pooblaščen zastopniki obeh držav so podpisali ta dogovor že 7. novembra 1928.

Mednarodni kongres agronomov

Beograd, 23. maja. p. Letošnji mednarodni kongres agronomov se bo vršil od 7. do 10. junija v Bukarešti. Referate o poljedelskih razmerah v naši državi bodo na tem kongresu podali ministri za poljedelstvo dr. Franceš, inšpektor Stibler, Gračanin, Stehuh, Todorović, Rittig, Ogřešek, Umanški in Predavec. Naša delegacija odputuje v Bukarešto 5. junija.

Pravilnik o trasiranju državnih cest

Beograd, 23. maja. p. Minister javnih del inž. Savković je podpisal pravilnik o trasiranju in sestavljanju načrtov za državne ceste. Pravilnik je v zvezi z nedavno uveljavljenim zakonom o državnih cestah in vsebuje tehnične predpise za gradnjo cest.

„Zeppelin“ se vrača domov

Friedrichshafen, 23. maja. g. Po semkaj dospeli brezžični balonjaki je grof Zeppelin nocoj ob 12.19 na letališču v Cuersu startal, da se vrne v Friedrichshafen. Približno ob 21. uri je bil 20 km južno od Toulona s kurzum na Marseille. Govori se, da bo preletel Pariz.

Nemški reparacijski strokovnjak odstopil

Berlin, 23. maja. be. Generalni ravnatelj Vögler je podal ostavko na svoje mesto kot strokovnjak pri reparacijskih pogajanjih za naslednika Vöglerja je imenovan dosedanjji namestnik Kastl. Vögler ni navedel razlogov za svojo ostavko in tolažil njegov korak, da je hotel protestirati proti obremenitvi Nemčije, ki jo predvideva spomenica uniških držav. Z druge strani pa se vzdržuje domneva, da je moral Vögler odstopiti na migljaj od zgoraj, ker zastopa Kastl interese nemške težke industrije, ki je pr ravljena sprejeti vsak sporazum z upniki.

Kongres strokovnih organizacij v Pragi

Praga, 23. maja. s. Danes je bil tukaj odprt kongres izvršilnega odbora mednarodnih strokovnih organizacij. Proti dosedanemu običaju so seje kongresa javne. Na kongresu so zastopane strokovne organizacije iz 20 držav. Predsednik amsterdamske mednarodne zveze strokovnih organizacij Citrine je pozdravil navzoče. Med njimi tudi dr. Friderika Adlerja z Dunaja. V imenu češkoslovaških strokovnih organizacij je pozdravil udeležence v češkem in nemškem jeziku Nenoček.

Francoski proračun za l. 1930

Pariz, 23. maja. s. Ministrski svet je danes končno uveljavil sprejel proračunski načrt za leto 1930. Dohodki znašajo 48.722.103.976 frankov, izdatki pa 48.665.316.678 frankov. Prebika je torej 56.187.298 frankov.

Konferenca za promet po Dunavu

Trenčinske Toplice, 23. maja. s. Dne 21. maja je bilo tukaj odprto zaslanje strokovne tehnične komisije za podonavski promet. Zastopane so Češkoslovaška, Jugoslavija, Madžarska, Avstrija in Rumunija. Posvetovalnem predseduje pooblaščen minister Rosetti (Italija), ki ga je imenoval svet Društva narodov.

Zasedanje rumunske zbornice

Bukarešta, 23. maja. g. Po svečanosti osovbojenja sta se danes zopet sestala zbornica in senat. V zbornici je bil interpelacijski dan. Na dnevnem redu je bila debata o interpelaciji poslanca dr. Beteza glede nepravilnosti v nacionalnem zavarovalnem inštitutu, na katero bosta odgovorila Lupu kot bivši in Radicianu kot sedanji delovni minister.

Za pospeševanje domače lesne industrije

Izredno važen zakon v zaščito in pospeševanje domačega narodnega gospodarstva — Obramba pred tujim velekapitalom v lesni industriji

Beograd, 23. maja. p. Kralj je danes podpisal zakon o zaščiti domače šumske industrije. S tem zakonom dobiva minister za šume in rudnike pooblastilo, da sme v svrhu zaštite in pospeševanja domače lesne industrije izdajati domačim tvrdkam potrebne lesne količine iz državnih šum tudi brez licitacije. Te ugodnosti so lahko deležni samo lastniki onih žag, ki so naši podaniki in ki obratujejo izključno z domačim kapitalom. Vrh tega predpisuje zakon, da velja ta ugodnost samo za žage, ki so obstojale že pred 1. januarjem 1929. Te žage morajo imeti letno kapaciteto najmanj 14.000 kubičnih metrov.

Minister za šume in rudnike bo zalagal te domače žage iz posebno v to svrhu doličenih državnih šum. Pri tem bo morala državna uprava upoštevati načela trajnega gospodarstva in meje prirodne kapacitete teh šum. Izvzete so hrastove šume in pa šume, ki so doličene za druge državne potrebe. Zalaganje domačih žag s potrebnim lesom naj se zavaruje po pogodbeni rezervaciji primernih šumskih kompleksov. Z doličbami tega zakona se lahko okoriščajo le oni lastniki žag, ki obratujejo v lastnem delokrogu in za lastno produkcijo in ki svobodno razpolagajo s svojimi proizvodi. Dodeljen les se sme predelavati le na lastnih žagah.

Zakon je naravni ukrep za zaščito in pospeševanje domače lesne industrije. Veljal bo največ za dobo 10 let od dne uveljavljenja. Zakon pooblašča ministra za šume in rudnike, da izda za njegovo podrobo-

no oživotvoritev poseben pravilnik.

V obrazložitvi zakona je rečeno, da spada zakon tako po svojih gospodarskih kakor socijalnih posledicah med najnujnejše gospodarske zakone naše države. Če se upošteva, da prevladuje v vsem našem gospodarstvu naša šumska industrija in da znaša število domačih lesnih podjetij okoli 3000, potem je jasno, kolike važnosti bo novi zakon za razvoj domače industrije in za njen preprek. Že leta in leta zahteva domača šumska industrija, da se zaščiti pred inozemskim velikim kapitalom, ki je osvojil skoro dve tretjini vse naše šumske industrije. Tvoja industrija porabi na leto skoro 70 % šumske sečnje, dočim ostaja za domačo industrijske potrebe komaj 30 %. Navzlic temu pa je kapaciteta domače industrije mnogo večja in je baš zaradi tega dejstva zašla v težko notranjo krizo. Bolehala je predvsem na pomanjkanju potrebnih lesnih sirovin. Obstojala je celo nevarnost, da bi moralo znatno število domačih žag ustaviti delo in propasti. Potreba novega zakona izhaja iz sistema dolgoročnih pogodb, ki je doslej dajal veliki šumski industriji vse mogoče predprave in ugodnosti. Na nedavnem kongresu domače šumske industrije so predstavniki naše industrije naprosili ministra, naj bi čim prej izdal zakon v zaščito in za pospeševanje domače lesne industrije. Z novim zakonom bo predvidoma odstranjena preteča kriza domače lesne industrije in ji bo odprta pot k napredku in razmahu. Zakon sam so sestavili priznani strokovnjaki.

Mariborski „muškatelec“ zopet pred sodiščem

Maribor, 23. maja

Dne 8. t. m. smo obširno poročali o razpravi zoper obornike »Srednje štajerske vinarske zadruge« v Mariboru, Meljska cesta 10, ki so bili obtoženi po vinskem zakonu, češ, da so fabricirali muškatelec iz špirta in beza in ga je potem zadruga prodajala kot pristnega muškatelec. Obtoženi katehet Alojzij Rezman, profesor na gimnaziji, Robert Košar od Sv. Bolienka, Ivan Lorbek, posestnik v Mariboru, Ivan Gerlič, kletar zadruge, Fran Kovačič, kletarski pomočnik, revizor Zadrugne zveze v Ljubljani Tirs in kaplan Franc Hrastelj, upravni svetnik Zadrugno-gospodarske banke in podravatelj Cirilove tiskarne so krivdo zanikali in končno odklonili sodnika in mariborske izvedence, ki so ugotovili ponarejanje muškatelec. Razprava je bila zaradi odklonitve preložena in se je danes nadaljevala pred istim sodnikom g. Stukeljem, ker je bila odklonitev zakonito neuteleljena. Kaplan g. Hrastelj je med tem objavil v »Slovencu« po svojem zastopniku, da bo vložil proti Milki Pihlerjevi, ki je zadnjič nastopila kot priča in vložila ovdavo proti Hrastelju, tožbo zaradi žaljenja časti. Gospa Pihlerjeva je bila svoječeno načelnica »Orlic« in sploh ena najagilnejših delavk v mariborskem katoliškem gibanju.

Poročilo o zadnji razpravi je treba v razumevanje izpopolniti še toliko, da je zagovornik obtoženih dr. Bučar v zagovor sam navajal tudi sledeče:

Špirit in beza v kleti.

Ko je obdolženec Lorbek sprejel podnačelnštvo zadruge in pregledal kleti, je ugotovil, da se nahaja v kleti špirit in nekaj beza. To je takoj javil ostalim članom načelstva, se posvetoval z njimi, nakar se je vse to s sklepom načelstva odstranilo k njemu na dom.

Načelnik Robert Košar pa je navajal, da stanuje izven Maribora in da se je udeležil od treh sej v mesecu juniju le ene in tedaj njega ne zadene nobena krivda, ker ni vedel za tehnično delovanje zadruge. Obdolženi Lorbek je priznal, da je 9. 6. 1928 kupil v Mariboru sodeček špirta za 32 litrov. Špirit je pustil pripeljati v zadrugo in ni vedel, čemu se bo rabil. V zadrugi je spravil špirit, ki ga je kupil na svoje ime za Sv. Peter iz razloga, da je bila trošarina manjša.

Kaj pravilo gostilničarji?

Marja Jurgec: Tudi jaz sem kupila od zadruge kakih 300 litrov muškatelec. Bili so vsi gostje zadovoljni z njim. Imel je vonj in okus po muškatu. Držala sem ga za pravi muškatelec.

Enako je izpovedala cela vrsta gostilničarjev, ki so kupili muškatelec od zadruge. Priča dr. Klemenčič pa je izjavil:

Začetkom decembra 1928 mi je prinesel steklenico muškatelec Franc Pihler, rekoč, da ga je kupil v gostilni Hönigmann, ta pa od zadruge. Vino sem poskusil in se mi je dozevalo takrat po okusu, da tekočina ni pravi muškatelec. Potem sem to izročil kemiku dr. Cazafuli v preiskavo.

Obdolženi Košar pa je kot načelnik zadruge izjavil, da je imela zadruga lansko leto od županstva dovoljenje, sladkati vino in da je v ta namen zadruga kupila od trgovca Šmida v Mariboru veliko količino sladkorja. Tudi je izjavil Košar, da je prodal lani zadrugi 40 hl pravega muškata.

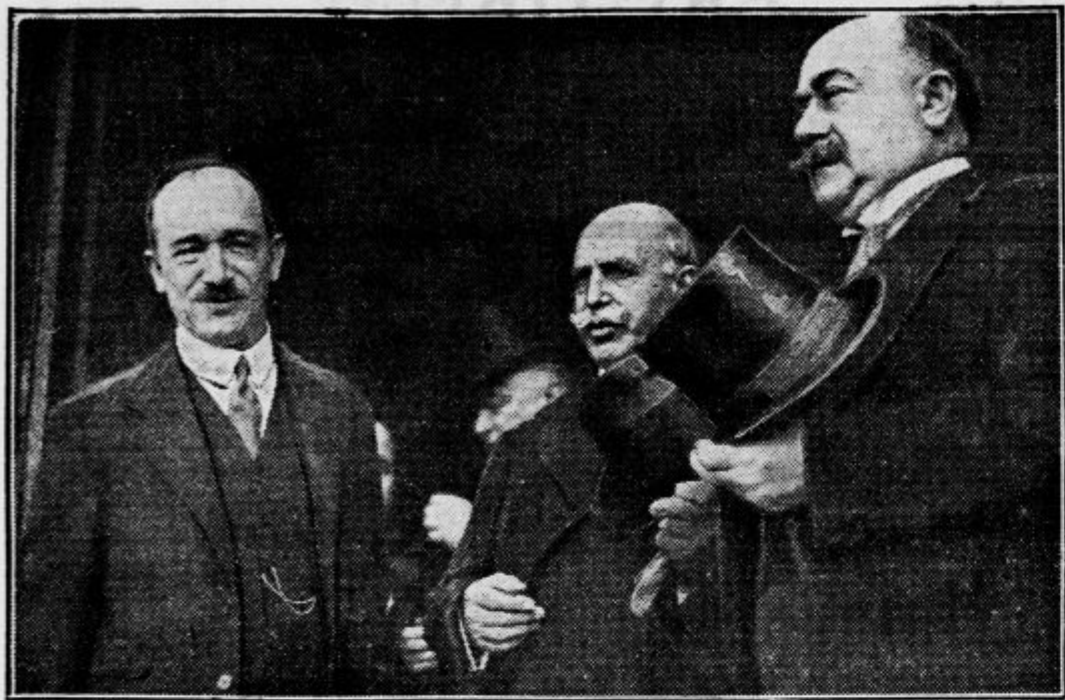
Dr. Klemenčič je zatrjeval, da so imeli le producenti dovoljenje, sladkati vino, ne pa trgovci in da v okolišč, kjer je Košar doma, vinogradniki vsi skupaj niso mogli pridelati toliko muškatelec, kakor bi ga naj bil Košar prodal zadrugi, ter je ponudil o tem dokaz po g. Lovru Petovarju iz Ivanjkevcov.

Za današnjo razpravo je vladalo še večje zanimanje kakor zadnjič. V razpravni dvorani je bilo polno juristov in zastopnikov mariborskih in ljubljanskih časopisov, ki so marljivo beležili potek razprave. Tudi število zagovornikov je naraslo. Predsednika vinarske zadruge g. Košarja je zagovarjal dr. Štor, ostale obtožence, ki so bili vsi navzoči, razen kateheta Resmana, pa dr. Vebler in dr. Bučar. Ker je dr. Klemenčič nastopil kot priča, je odložil zastopstvo zasebne udeležke Pihlerjeve in je slednjo zastopal dr. Reisman. Tudi zastopnik državne pravdnika je bil danes navzoč, ker se je zadnjič zagovornik obtoženec pritožil, da manjka funkcijonar javnega tožitelja. Obtoženi o predlagali celo vrsto novih dokazov, zaslišanje novih izvedencev, katerih mnenja so predložili in za zaslišanje prič, ki na bi omajale verodostojnost obremenjevalnih prič. Dr. Reisman pa je še ponudil dokaz, da je obtoženi revizor Tirs

povodom pravde vinarske zadruge zopet trdilo Kuster in Wastian naročil poprave imenika članov zadruge, da bi mogla dva člana v pravdi nastopiti kot prič, nadalje dokaz o tem, da naj bi izstopil iz načelstva tudi soobtoženi Hrastelj, ako bi bilo v tej pravdi treba še več prič. Končno je dr. Reisman predlagal dokaz o trditvi, da je Ignacij Tirs l. 1926. iztrgal iz blagajniškega dnevnika gospodarske zadruge, ki se je nahajala v Mariboru v Vetrinskih ulici in prešla v likvidacijo, liste in naročil, naj se uničijo. Pri likvidaciji glavnice pa je dvignil 1. oktobra 1928. 2500 Din pod pretvezo, da naj bi se ta znesek uporabljal za ustanovitev sodarske zadruge in 5.000 Din, češ, da se je znesek uporabljal za ustanovitev vinarske zadruge, čeprav tega zneska ni uporabil za označena namena in ju tudi ni vrnil likvidacijskemu skladu omenjene zadruge. Zadruga je že l. 1927. sladkala vinski mošt s ca. 1.000 kg sladkorja, ne da bi imela za to dovoljenje. Na kg sladkorja je prišlo ca 2 litra tople vode, tako da se je porabilo za omenjeni sladkor ca 20 hl vode. Nadalje dr. Reisman predlaga pričo o tem, da je predsednik zadruge g. Košar številnim viničarjem na Kogu in pri Sv. Bolienku lani naročil nabiranje beza, ki ga je nato pošiljal v Maribor, češ, da je pri trgovcu Rauhpu pri Sv. Bolienku kupil 60 litrov špirta. G. Košar je priznal nakup špirta, ki ga je baš rabil za vroče kopeli svoje žene. Sodnik je večino danes predlaganih dokazov odklonil in zaslišal le nekaj prič o tem, ali se je preiskani muškatelec kupil pri mariborskih gostilničarjih, odnosno vinarski zadrugi. Obširno pa je bil zaslišan izvedenec kemik dr. Cazafula, ki je z vso odločnostjo potrdil, da je bil od njega preiskani muškatelec ponarejen in da ni imel ne okusa in ne vonja po pravem muškatu. Izvedenčiki mnogi, ki sta ju podala on in inž. Mohorčič, sta v bistvu isti, čeprav sta preiskovala ločeno, ne da bi vedela drug za drugega. V prometu se dobivajo skverum ekstrakti tako zvani »bukeštofi«, s katerimi se potvrdja ta okus in vonj vina. Če je tak ekstrakt izvrsten, je zelo težko, ali celo nemogoče istega ugotoviti. Vzorec tekočine, ki jo je preizkusil dr. Cazafula, ni bil naraven muškatelec, temveč umetno narejen. Obtoženi kletar Gerlič je nato na sodnikovo poziv izjavil, da je l. 1927 zvedel od nekega drugega kletarja, kako se izboljšuje muškatelec s tem, da se namoči večja količina beza v špirit ter je nato tudi on v zadrugi z bežomom prepojeno vodo zliil v sode pravega muškatelec. Enako je pripravil bež in alkohol tudi v l. 1928. Priča, neki trgovec s špirituozi v Mariboru, je potrdil, da je prišel lani obtoženi Lorbek v trgovino in kupil večjo količino špirta. Pozneje pa je prišel še neki uslužbenec v imenu Lorbeka dvakrat po špirit.

Razprava je trajala od 11. do pol 16. Funkcijonar državnega tožitelja je zahteval ostro kazni, nakar je izrekel sodnik Stukelj naslednjo sodbo: Obtoženi Ignacij Tirs se oprošča krivde in kazni, ker sploh ni bil član načelstva zadruge, ostali obtoženci pa se obsodijo: posestnik Ivan Lorbek na 2.000 Din globe ali 6 dni z

Naši kraji in ljudje

Zunanji ministri Male antante

dr. Beneš, Mironescu in dr. Kumanudi zapuščajo po svoji zadnji seji zunanje ministristvo

Na mater so pozabili!

12. majnik so Jugoslavija, Avstrija, Nemčija, Češkoslovaska i. dr. kulturne države posvetile »materi. Skoraj povsod se je tega dne poleg svojih spominjal občinstvo tudi najrevnejših mater ter je v velikem številu prispevalo za njih obdarovanje. Tudi Zagreb se je v tem pogledu krasno izkazal. Vedno plemenita in požrtvovalna Ljubljana pa je na najsiromasnejše matere skoraj docela pozabila. V Narodnem ženskem savezu včlanjena ženska društva letos niso nadlegovala Ljubljančanov po ulicah za prispevke v korist najbednejšim materam, prosila so samo potom časopisa, naj se jih spomni enkrat v letu z malim darom. Na poziv v naših dnevnikih je storil svojo dolžnost le eden edini. Na položnice, ki jih je N. Z. S. poslal nekaterim, pa se je odzvalo pičlo majhno število. Imena darovalcev so že bila oziroma še bodo objavljena v »Slovenskem Narodu«. Oglašajo se že pomoči potrebne vdove-matere, a fond je do danes še srampotno majhen. Vsi oni, ki ste dne 12. maja pozabili na mater, spomnite se je naknadno, darujte za najsiromasnejše! Tudi najmanjši dar je dobrodošel. Prispevke sprejemajo iz prijaznosti naši dnevnik: »Jutro«, »Slov.« »Narod« in »Slovenec« ter Narodni ženski Savez v Ljubljani. Imena darovalcev se objavijo.

Narodni žen. Savez, slovenski del.

Zahvala Slovenske Krajine

Na binkoštni torek je romarski vlak brez vsake neizgode in vsake zamude privozil v Belince ob 10.45, v Mursko Soboto pa ob 10., odkoder so se božjepotniki podali med veselimi petjem prekmurških pesmi, čeprav že precej utrujeni od napornega romanja, pod domači krov.

Bridko je bilo slovo od bele Ljubljane, bilo nam je kot da jemljemo slovo od dobre matere, ki ima skrivnostno srce in razume nas vse; po vsej progi notri do Ormoža so nam ljubznivi Stajerci mahali v slovo.

Ko smo se bližali počasnaj, temni Muri, porajala se je v srcih vseh le ena misel, je ena želja: »Lepo je bilo, naravnost nebeško, a le pojdemo domov, kjer smo rojeni, vzgojeni, od svojcev ljubljani, da ostanjamo evangelij verske zavesti in prižigamo v srcih vseh sinov in hčera Slovenske Krajine žarko lučko ljubavi do vse slovenske domovine.

Končano je vse, a eno ostane: otroška hvaležnost do vseh, da je to narodno romanje tako dovršeno uspešno bilo urejeno in brez vsake neizgode končano. Predvsem zahvalimo vse zastopnike oblasti, zlasti občinski odbor in ljubljansko mestno občino za gostoljubje. Zahvalo smo dolžni direktiji Urejeno prebavo in zdravo kri dosežemo z vsakdanjo uporabo pol kozarca naravnih »Franz Josefov« vode. Strokovnjaki - zdravniki za motnje pri prebavi hvalijo »Franz Josefov« vodo, ker poživlja delovanje želodca in črevesa, odpravi oteklino jeter, zviša izločevanje žolca, vstopnjuje izločevanje seči, pokrepi presnavljanje in pospeži kri. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

državnih železnih, prometnemu osebu na vsej progi in železniški godbi na Zidanem mostu in v Ljubljani, ki sta sodelovali pri sprejemu. Zahvalimo tudi časnikarje, ki so o romanju izčrpo poročali, in tudi občinstvo obveščali o vsem. Presrečna hvala vsem in na veselo svidenje v Murski Soboti dne 11. avgusta.

Pes preprečil velik požar

Jesenice, 23. maja

Pred nekaj dnevi je bila tovarna Kranjske industrijske družbe v veliki požarni nevarnosti. Poročajo se nam zanimive podrobnosti, iz katerih sledi, da je preprečil veliko nesrečo — pes.

Tovarniški delavec Antor Ravnik, stanujoč pod Mežakljo na južni strani Save vstric tovarne KID, je prišel okrog 10. zvečer od dela domov. Sedel je k mizi, da bi večerjal, ko zasliši da njegov pes, priklenjen pred hišo, silno laja in tuli. Ker se pes ni hotel pomiriti, je stopil Ravnik ven ter s strahom opazil, da na nasprotni strani Save gori streha žične valjarne tovarne KID.

Plamen je bil že precej močan in bati se je bilo, da se razširi po vsem ogromnem poslopiju in tudi na sosednje strehe. Ravnik je na ves glas klical na pomoč, da bi delavci v tovarni opozorili na veliko nevarnost.

To je bila edina rešilna misel, kajti deroč Save ne bi bil mogel prebresti, a pa bi bil šel naokrog dobre četrte ure hoda, bi bilo že prepozno. Njegove klice je k sreči slišal elektrinar Bernard Svetlin, teklen ven, zagledal ogenj ter nemudoma obvestil o nevarnosti delovodjo žične valjarne, ki je takoj ustavil obrat.

Delavci valjarne so z minimaksi in vodo z velikim naporom dogasili ogenj, tako da je bila akcija izborna organiziranega tovarniškega gasilstva že nepotrebna. Na kakšen način je ogenj nastal, se ni znano.

Tako je pes preprečil velik požar ter rešil tovarno in prizadete zavarovalnice velike škode. Tudi delavci in ostali sloji Jesenice z okolico so bili po tej zvesti živali obvarovani težkih posledic požarne katastrofe. Vodstvo KID je nagradilo delavca Ravnika in elektrikarja Svetlina. Mogoče bodo tudi prizadete zavarovalnice sledile temu primeru ter se na primeren način odložile vsem, ki so preprečili veliko nesrečo. Pozornost zvestega hišnega čuvalca je bila v tem primeru velikega pomena. Kajti goreti je pričelo na osamljeni strani tovarne in bi se oženil iz ohludenih predelov Jesenice ne mogel pravočasno opaziti.

Požar v Poljanah pri Dol. Toplicah

Pollane, 22. maja

Na binkoštni ponedeljek ob pol 10. zvečer so se začeli v naši mirni vasi občupni kriki: »Ogori! Gor! Na pomoč!« In v tem trenutku je planil sredi vasi proti nebu močan ogenj, ubelil ter obšel gospodarska poslopja eg. ložeta Schauerla in Henrika Höfflerja. Ljudje so bili deloma doma, doma se v gostilni pri Grillu. V prvih trenutkih so bili silno razburjeni in vsak se je bal za svojo last ter v naglici rešil najnujejšo. Precej časa je trajalo, preden je prišla domača brizgalna. Gorečih objektov ni bilo mogoče več rešiti, zato so začeli z obratno poleg stoječih hiš, ki so bile le par metrov oddaljene od ognja. Po pomoči se je takoj poslalo v Toplice. Vavto vas in Črmošnice.

Vročina je bila grozna. Ko so brizgali vodo na okoliške strehe, je oneka kar po-

kala od silne vročine. Vžigati so se že začele poloknice Höfferlove in leseni kapni žleb Schauerjeve hiše. Da ogenj ni uničil cele vasi, se imamo v prvi vrsti zahvaliti mirnemu brezvetravnemu vremenu in g. St. Mihiču, knezovemu lovcu iz Podstenice, ki je bil slučajno v Poljanah, ter je z g. K. Hönigmanom vneto dušil nastalojoči ogenj na sosednjih objektih. Tudi domače žene in dekleta so prav pridno nosile vodo iz sosednjih vodnjakov. Ko so prispela na pomoč poklicana gasilska društva ter stopila v akcijo, je bil požar takoj lokaliziran.

Ogenj je izbruhnil v skednju g. Schauerja, mu uničil hlev in svinjak, g. Höffleru pa je zgorel skedenj, hlev, svinjak in čebelnjak. Rešili so samo živino: razni gospodarski stroji, vozovi, sami, slama in seno pa je postalo žrtev ognja. Oba prizadeta posestnika sta vsaj deloma zavarovana.

Kako je požar nastal, krožijo razne verzije, vendar do sedaj ni še nič pozitivnega. Gotovo pa je, da niso zažgali otroci. Usmiljenja vredna je g. Höfflerova, ki ima silno otečeno roko in je nameravala te dni odpotovati v ljubljansko bolnico; ves prestan strah in napor ognjene noči pa je še bolj poslabšal njeno, že itak opasno bolezen.

Uboj na Štrasberku pri Krmelju

Krmelj, 23. maja

Na binkoštni ponedeljek je bilo več fantov iz bližnje okolice Krmelja v vinotoku Frana Debeveca na Štrasberku pri Krmelju. Med prepričom so cirniški fantje poznali v beg 21-letnega rudarja Frana Gregorčiča iz Krmelja. Ta se je potem napotil v Garijele, kjer je slučajno naletel na večjo družbo tovarišev, ki so se skupaj vrnili na Štrasberk.

Okrog 9. zvečer so prišli v vinotoč, kjer pa vina niso več dobili. V hiši so se sedeli fantje iz Malega in Velikega Cirnika. Krmeljski fantje so se odstranili in se zadržali kakih 15 minut zunaj pred hišo, se razgovarjali in peli: 25-letni rudar Alojz Dolenšek se je vsedel s tovarišima Ivanom Silo na hlob od notu pod vinotočem.

Med tem so prišli fantje iz Cirnika iz hiše in se je pričel prepri in pretep. Mladi, komaj 20-letni Tomaž Gole, po domače Savčanov iz Malega Cirnika, je udaril z nožem Gregorčiča po glavi. Na njegov krik je poletel Dolenšek proti hiši, nasproti pa mu je že prišel Gole, kateremu je neki naidaš svetil z električno svetilko, in ga zabodel s kuhinjskim nožem ali »šteletom« v desno stran prsi. Dolenšek se je obrnil, poletel proti gozdu in zavpil Silo: »Beživa, jaz imam že dosti!«

Dolenšek je tekel še kakih 30 m po gozdu, se vsedel pod drevo, kjer je tudi umrl. Orožnikom iz Krmelja pod vodstvom komandirja g. Albina Koselja se je posrečilo storila še isto noč proti jutru aretirati. Takoj so ga odgnali v radeške zapore.

Gole je kljub svoji mladosti velik pretepač ter se je zelo upiral aretaciji in transportu v zapor. Delanje zanika, vendar so proti njemu jasni dokazi.

Dne 21. t. m. se je vršila na šentjanskem pokonališču raztelesba žrtvinega trupla, ki je ugotovila, da je bila poškodba smrtna. Dolenšek je bil prav priden delavec ter zapušča 59 let staro mater.

Pustolovščine roparja Jakopina

Št. Vid, 23. maja

Ropar Nace Jakopin že od koncem marca razburja vso dolensko stran in vmesne hribe celo tjaak do savske soteske.

Pred dnevi smo poročali o drznih njegovih obiskih okrog Bozenšperka, Leskovce, Javorjev in Vrat. Orožniško poveljstvo je odredilo takoj vsem obmejnim orožniškim postajam v Št. Križu, Polniku, Litiji, Stangi, Stični in naši v Št. Vidu, naj gredo za hajdukom v »potero«. Šest orožniških patrulj ga je iskalo vse binkoštno praznike, čakali so ga v zasedah, pa je izgledalo končno tako, kakor da bi se razbojnik Nace udrl v zemljo.

Se nedavno se je potikal Jakopin v polsenški okolici. Ogledal se je v Štrusovi gostilni, kjer so sedeli baš ta čas savski in dolenski fantje.

Zasedel je samotni prostor v kotu in je verno prisluškoval fantovskim šalam. Nihče ni spoznal neznanega gosta, le domači hčerki Gregki se je dozdevalo, da je bil ta tulec že prej dva ali trikrat v gostilni. Sredi fantovskih šal je tulec nenadoma vstal in vprašal:

»Boste pili na moje zdravje?«

»Bomo, bomo,« so odgovorili fantje prijaznemu tuincu.

»Dekle liter žganja na mizo!« je naročil radodarni. Plačal je naročeno pijačo, izpraznil svojo čašo ter se zapletel s fanti v živahen razgovor.

»Pije na moje zdravje!« je naenkrat zaklical. To se je zgodilo, on pa je bil že pri vratih.

»Zdaj ste niti na zdravje Naceta — la-

mu avtor ne posveča posebne pozornosti, bi ob dobrem gospodarstvu z dialogi zastavljale samo tri slike. Ali ona, ta demon-ska ona, je vajena živeti v trikotu. On — ona — on. Torej tudi pri drugem možu, ki jo prepelja z nevidnim fluidom dobrote, ima ljubimca, staro firmo, ki se je drži iz bogve kakih intimnih razlogov. To je goslač, umetnik, črn in hudoben kakor satan. Proti koncu jo najhujša k umoru. Ona se uda, zaloti moža v navideznem spanju, ustrelji in — (on, pol v šali, pol ježno):

— To je pa res čudovito! ... Čudovita žena si mi, slišiš?

V nji je zdaj zmagala dobrota. Obupno se vrže skozi okno. — V epilogu jo vidimo deset let pozneje postarano in pohabljeno, jedno žensko, ki se upira na dva svojaka, na moža in ljubimca. To se pravi, moža in bivšega ljubimca, ki se je tudi skesal. In »vse se vrte«.

Lepa basen, kaj ne, dasi ne nova (In kaj je novega pod solncem?) To ta kakšen je njen nauk?

Da, kakšna je njena morala?

Da greh rodi kazen. Kuznovana je ona, zadosteno je moralnemu imperativu. Toda zakaj neki trpi e to ženo on? Za svojo dobroto? Za to, da je soprog težke grešnice, pri kateri je požrtvovalno pomagal ljubemu Bogu, da sta jo spravila na pravo pot? Stari prijatelji in dramatik si so pomagali

tako, da so pustili grešnice umreti in pravičnike uživati njihovo moralno zlahko. Toda v moderni »moralci« se vse vrtilo. Kako zlepa postane kreposten ljubimec! Lazenada se pojavi kot skesan, dober človek in oba dobra moža se sučeta okoli nje in ji izkazujejo krščansko dobroto: le ob usodnih dneh vzplamti na hipe njun bes...

Dramatika ima svoje zakone, ki so razloznejši od življenske vsakdanjosti. Zahle-va logike in jasnosti.

V tej »vsakdanji tragediji« se izgubljam v kaos, če zažnemo premišljevat o problemih, ki se jih je avtor komaj dotaknil — nevede, površno zares vsakdanje...

Angelo Cerkvenik ima pisateljski talent in tudi nekatere dramske kvalitete, toda njegovemu oblikovanju se očitno pozna, da preveč, skoraj absolutno zaupa svojemu talentu. Njegove zasnove so po navadi lednate, toda njih izvedba... Kaj je nastalo iz »Roke pravice, ki je po zasnovi dobro mišljena in dramska?« Kako okorno in primitivno je zgradil »Greh«, a kakšnim olit-vim dialogom! Neumetniška ekstenzivnost! Nemara bi bila iz te snovi dobra novela, toda drama je nezanimiva, prazna. Ne pričuje nas Zaprta nas hladno. To zapišem le nerad, toda iskreno, tako kot sem občutil in sprejel vase. Avtor bo moral na posled le vprašati samega sebe v trenutku,

DANES! Premijera!!!!
UFA - VELEFILM!

ASFALT

Najgrandioznejši film sedanosti, simbol drvečega velemestnega življenja z vsemi njemu lastnimi pojavi in znaki: bogastvo in beda, trpljenje in brezdelje, krepost in greh, ljubezen in sovraštvo! V glavnih vlogah **Gustav Fröhlich in Betty Amann**

in drugi najodličnejši umetniki.

Usoda mladega v dno duše poštenega policista, katerega bi velemesto skoro pahnilo v brezno zablode, greha in propasti. Ljubezen zmagala in dvigne znova dušo mladega k božanski lepoti!

Danes vsi k velepremijeri ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri v **ELITNI KINO MATICA**

kopina!« je dejal. Komaj pa so se fantje zavedli, Naceta že ni bilo več.

Po zadnjih poročilih je prišel Nace celo na svoj dom v vasico Potok pod Farskim kalom pri Št. Vidu. Spremljal ga je neznanec, ki se mu je pridružil menda tudi iz razbojniških nagibov. Sploh so ljudje mnenja, da ne bo zdržal Nace dolgo sam; če se bo le dalo, bo organiziral tolpo.

Delovanje tatov in svedrovcev v Ljubljani

Ljubljana, 23. maja

Tatovi in svedrovci so postali zadnji čas v Ljubljani agilitnejši. Policijska kronika beleži 2 zanimivi tatvini, ki sta se primerili v sredo.

Pri raznih stavbnih podjetjih je zaneslih več sto Bosancev, ki opravljajo najtežja dela in se prav »skromno« preživljajo. Prenočujejo v večjih skupinah po cenah prenočišč, kamor imajo dostop tudi drugi.

Krepak 24-letni delavec Sulejman Sulejmanovič iz Todorovega sela je spal z osmimi rojaki v neki sobi na Glincah. Spal je kar v »obilah«. Denarnico je ponoči iz previdnosti vedno spravil v hlačni žep. Ko se je včeraj jutraj prebudil, je z žalostjo opazil, da denarnice ni bilo v žepu. Pač pa jo je nato našel na slamnjaci, toda v njej je bilo... žal, le 34 din namestu 134 din. Začel je takoj povpraševati, kdo mu je izmaknil stotak, toda vsi so molčali. Poklical je stražnika. Višji stražnik Jakob Grabar je preiskal vse navzoče, toda brez uspeha. Sumijo, da je delavcu stodinarski bankovec ponoči skrivaj vzel nekdo, ki je tam prenočeval.

V Vodmatu je bila včeraj zabeležena večja tatvina odnosno vlom, ki se ni popolnoma pojasnil, ter so poizvedbe v polnem teku. Pri državni železnici uslužbenemu Al-Mahniču je izginilo iz zaklenjene omare kar 6000 din gotovine. Mahničeva žena Pavla ima na račun gostilno Petra Košaka v Vodmatu. Mahnič sam ob prostem času pomaga in vodi z lastnikom gostilne obračun glede iztočenega vina. Vdoli je dnevni pregled gostilniškega obrata ter je vsakodnevni inkaso shranjeval doma v leseno

kaseto v spalnici. Kakor je omenil na policiji Mahnič sam, je imel 8. maja zadnji obračun z gospodarjem. Od tega dne do včera je izkupiček dnevno hranil doma v kaseti. Včeraj je Mahnič hotel napraviti revizijo svoje ročne blagajne, toda na podlagi zapisov je, žal, moral ugotoviti, da je v blagajni samo 2500 din mesto 8500 din. Na nepojasnjen način je izginilo 6000 din. Detektivs so danes pregledali okolico hiše in vsako malenkost, ki bi pripomogla do izsleditve drznega tatu. Ta je moral prav dobro poznati Mahničeve domače razmere.

Poskušen samomor v Tivolskem parku

Ljubljana, 23. maja

Okoli 19.15 so zapazili nekateri mladi sprehajalci na klopi v bližini takozvanega »Monte Carla« okoli 24 let staro mladenko, ki je bila deloma že v nezavesti in ji je tekla kri iz leve roke. Takoj so o tem obvestili stražnika. Pozneje so iz hotela Tivoli telefonirali po rešilni avto, ki je bil v nekaj minutah na mestu ter mladenko odpeljal v javno bolnico. Tu so zdravniki ugotovili, da si je dekle, A. K., brezposelna služkinja, prerezala žile nad levim komolcem. Mladenka je sedaj izven nevarnosti.

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejše!

Žrebanje v državni razredni loteriji

Dne 21. t. m. so bile naslednje pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 20.000 št. 108.275

Din 2000.— je zadel št. 96.844.

Din 500.— štev. 7571, 7574, 7596, 7617, 7655, 7656, 8155, 8177, 8179, 10.843, 10.907, 10.957, 10.974, 14.126, 17.920, 17.930, 20.005, 20.043, 20.080, 20.113, 20.150, 20.192, 22.007, 30.920, 30.924, 34.604, 34.634, 34.650, 34.659, 34.670, 40.535, 40.536, 40.575, 46.042, 46.051, 46.144, 53.493, 58.347, 70.285, 70.303, 70.328, 70.345, 70.380, 74.684, 84.510, 84.629, 84.655, 84.659, 84.678, 84.681, 84.690, 84.695, 91.702, 91.759, 91.779, 91.786, 96.831, 96.851, 96.858, 96.868, 97.370, 97.392, 97.418, 97.425, 99.711, 99.743, 99.780, 99.801, 99.831, 99.882, 107.931, 107.934, 107.975, 107.992, 108.110, 108.195, 109.711, 109.721, 109.729, 109.785, 109.884, 109.897, 115.608, 115.643, 115.666, 120.155, 120.210, 120.217, 120.238, 123.569, 123.572, 123.584, 123.588, 123.600, 123.833, 123.884, 123.910, 123.966, 123.967.

Vsem onim igralcem, katerim so bile srečke izžrebane po Din 500.—, bomo srečke zamenjali za še neizžrebane, če nam izžrebane takoj pošljejo, tako da bodo mogli nadaljevati igranje na visoke dobitke.

Srečke se tudi lahko zamenjajo pri podružnici uprave »Jutra« v Mariboru ter v Celju. Zamejavalci bomo seveda lahko samo toliko časa, dokler bo kai neizžrebanih srečk na razpolago. Žrebanje bo trajalo en mesec.

Zadružna hranilnica, r. z. z o. z., Ljubljana., Sv. Petra cesta 19.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Petek, 24.: Zaprti.
Sobota, 25.: Dobri vojak Švejk. Ljudska predstava po nižanih cenah. Izven.
Nedelja, 26.: Theodor & Comp. Ljudska predstava po nižanih cenah. Izven.

LJUBLJANSKA OPERA.

Zaprti do 26. maja (Turneja v Dalmacijo.)

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Petek, 24. ob 20. Hasanaginica, prireditelj ljudskega odra.

Sobota, 25. ob 20. Oča Boštjan. A. Premijera.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 26. ob 16.: Grof Luksenburgski. — Ob 20.: Poljska kri. Gostovanje Mariborčanov.

Roman brez besed. V Parizu je pravkar izšel »Roman brez besed«, zbirka fotografij, ki pripovedujejo o usodi neke zaksone dvojice. Vseh fotografij je 618. Prijatelji novotarij vidijo v tem novo obliko romana, ki se je razvila pod vplivom filma.

»Greh«, drama Angela Cerkvenika

Ona je demonična žena, toda ne v velikem formatu: ljudske legende poznajo tudi majhne, potuhnjene, a silno podle hudiče. Taka je ona Grize okoli sebe, duševno ubija, hlepi po pohoti, laži, kraje, goljufa, se vlačuga. Na nji ni nič svetlega — misliš na začetku drame. Ali so take žene? Nemara so, zakaj komad se imenuje »vsakdanja tragedija«. Dobro. Če je takih žen veliko, kaj hoče z njimi Usoda? V tem primeru je Usoda avtor, ki do dna pokvarjeno žensko zblizi z njegovim prijateljem (On je bedna jetična kreature, ki nam takoj v prvi sliki izdihne, zato je komaj pomenljiv za našo analizo). Ta »prijatelj« je zdravnik, izumitelj sila pameten mož. A kaj so njegovi možgani spriču njene premetenosti? Z eno možgansko hemisfero je genijalen, z drugo neumen. Ali ni vidi, ali je ne spozna? Bedak! Ne, v njem je dobrota. Čudovita dobrota, ki potaši prehaja v njo kakor skrivnostni x-zarki in jo notranje, duševno preosnuje. Spriču dejstva, da se to moralno prenavljanje dogaja nekeje v notranjosti in

Domače vesti

Imenovanje v vojaški službi. Poveljnik 8. orožniškega polka v Ljubljani podpolkovnik Gjorgije Barak je imenovan za poveljnika, diplomirani veterinar Fran Zorec pa za veterinarskega strokovnjaka.

Z ljubljanske univerze. Rektor univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje za kemijski institut mesto asistenta s pravicami uradnika I. kategorije. Kandidat mora obvladati vse metode anorganske in organske tehnične analize in vse važnejše fiziko-kemijske preizkusne metode. Ob enakih pogojih imajo prednost kandidati, ki obvladajo več svetovnih jezikov.

Osebnosti v pošle. Postavljeni so za služitelje naslednji dnevniki: Janez Bakar v Belčinih, Martin Bizjak na Ljubljani 3, Al. Jesenšek, Al. Sedej, Vinko Zajc in Marija Ahlin na ravateljstvu: Fr. Lešnik, Avg. Novak, Maks Snuderl, Ant. Teichman, Iv. Koletnik, Al. Straus, Friderik Bolko, Jakob Kastelec, Fr. Babič, Fr. Horvat, Jos. Sunko, St. Sošič, Fr. Vrbnjak in Rud. Lukežič na Mariboru 2, Fr. Pravič v Sv. Lenartu v Slov. gorici, Mih. Rakef, Iv. Strucl, Fr. Kunstelj in Ig. Javoršek na Ljubljani 2, Fr. Tovornik, Fr. Zupan in Antonija Knecl v Celju; Ig. Verbič in Vinko Brzlec na Vrhniki, Avg. Verhovc in Jesenčah na Gor. Ant. Žužek in K. Hočvar v Velikih Laščah; Fr. Cavin, Ant. Hribar, Janez Lebarič, Fr. Kocjančič, Stanko Mancini, St. Marcu, Iv. Dovjak, Iv. Lani, Mih. Grden in Iv. Trampuž na Ljubljani 1; Fr. Godec v Konjicah, Rud. Kranjc v Ptuj, Ant. Perkman v Brezicah, Val. Prestopnik in Mostah, Fr. Sodce v Krškem, Fr. Zibek, Iv. Pavcu in Ant. Skerget na Mariboru 1, Iv. Mavrič in Sv. Princič v Starem trgu pri Rakeku; K. Staveb in Vojniku, Iv. Vogrinčič in Iv. Kodela v Murski Soboti; Fr. Tota v Prelohu, Ant. Pernuš v Kranju, St. Mošmunder in Jos. Mošmunder v Čakovcu; Fr. Arzenšek in Avg. Kramberger na Mariboru 2; Iv. Goršek v Šoštanju, Jos. Goričar v Smartnem ob Paki, B. Koblar v Škofji Loki, Mat. Škrobar v Gornji Radgoni, Jos. Zupančič v Rušah, Martin Francič v Kostanjevici na Krki, Ig. Kravcar v Žužemberku, Jos. Šega v Marenbergu, Iv. Kunej v Trbovljah, Ciril Marinkoš v Rimskih Toplicah, Elizabeta Caf v Ormožu, Jos. Potočnik v Rogoški Slatini, Jos. Kók v Celju, K. Železnik v Prevaljah, Al. Blej v Mengšu in Al. Bivic v Št. Vidu nad Ljubljano. — Za pogodbo, postarše so postavljene: Alojzija Rezec v Juršinci, Iva Colarič v Sv. Križu pri Kostanjevici, Ruža Flis v Gornji Lendavi in Angela Pirč v Gorjah pri Bledu. — Premišljeni so: zvan. 2. skup. Fr. Kus v Studenci pri Ljubljani na Ljubljano 1, zvan. 3. skup. Ant. Potočnik iz Čankove v Ljutomeru, služ. 1. skup. Fr. Geršak iz Most na Ljubljano 2, služ. 2. skup. Mat. Kovšak iz Cella v Mozirje in Albert Kariž v Ljubljani 2 v Moste. Prestanek službe: služ. 2. skup. Fr. Žerovnik na ravateljstvu je podal ostavko na pošto službo; pogod. poštarica St. Gablubič v Legradu, dnev. Albin Inkret v Šmarjah pri Jelšah, Iv. Vučko v Ljutomeru ter Ana Urbanc na Ljubljani 1 so bili odpušteni. Umrli so: zvan. 1. skupine Fr. Cvetko na Ljubljani 1, dnevnikač Vekoslav Marka na Jesenicah na Gor. in Jos. Vivotič v Metliki.

Nove ladje za vojno mornarico. V Splitu je v popravilu ladja vojne mornarice »Stinica«, ki je določena za matično ladjo podmornic, ki bosta kmalu dograjeni v Franciji. »Stinica« bo odplula meseca avgusta v Francijo, da prevzame novi podmornici in ju dovede v naše vode.

Pravilnik o radijskih aparatih. »Uradni list« objavlja v 53. številki pravilnik o sprejemnih radijskih aparatih za privatno uporabo.

Imenovanje v upravni službi. Minister za notranje zadeve je diplomirane pravnik Milutina Zupana imenoval za policijskega pripravnika sreza poverstva.

Poroka. Na binkoštni ponedeljek sta se poročila v cerkvi Sv. Petra v Ljubljani g. Karel Weinberger iz Zemuna in gđ. Milica Čopova iz ugledne rodbine Čopove v Mostah pri Žirovnici. Bilo srečno!

Napredovanja v katastrski upravi Slovenije. Pri katastrski upravi Slovenije sta napredovala v višjo skupino geometra: Josip Baht v Krškem in Viljem Minatti v Slovenjgradcu. Dalje so bili imenovani protokolisti katastrske uprave za pomočnike arhivarja: Viktor Kostanjevec, Evžen Fischer in Ljudevit Pirnat vsi v Ljubljani; Alojzij Handl v Novem mestu, Ivan Koman v Kranju, Viktor Škofčič v Celju Josip Novotny v Ptuj in Mihael Zorčič v Slovenjgradcu, Ljudevit Pirnat začasno še služi v Ptuj.

Smrtna kosa. V Trebnjem je umrla ga. Tereza Zajčeva. Pogreb bo danes ob 10. — V Travniku je preminul posestnik in trgovec g. Ivan Rus, ml. Pogreb bo v soboto ob pol 10. na farno pokopališče k Sv. Barbari na Tabor. — V Celju je umrla učiteljica v p. ga. Ana Finkova. Pogreb bo iz javne bolnice 25. t. m. ob 15. na okoliško pokopališče. — V Ljubljani je umrla ga. Vera Pozzetta. Pogreb ob 24. t. m. ob 11. k Sv. Križu. — Pokopalkom blaž. spomin, žalujčim naše sožalje!

Delovno gibanje. Pri prvih borzi dela v Ljubljani je v času od 12. do 18. t. m. iskalo dela 1028 moških in 301 ženska, skupaj 1329 brezposelnih. Prostim mest je bilo 197 moških in 14 žensk, skupaj 211. Posredovanj se je izvršilo 103 moških in 8 žensk, skupaj 111. Odpotovalo je 9 moških in 1 ženska, skupaj 10; odpadlo pa je 50 moških brezposelnih. Delo je na razpolago: moškimi 8 hlapičev, 33 drvarjev, 10 oglarjev, 10 tesačev-plankačev, 12 rudarjev-kopačev, 1 vrtnarju, 1 cementarju, 2 delavcem za opekarne, 8 kamenolomcem, 1 strojniku, 1 kurjaču, 1 stavbenemu ključavničarju, 2 klesarjem, 3 stroj. ključavničarjem, 1 elektriku, 1 kovaškemu pomočniku, 10 železozlugarjem, 4 pohištvenim mizarjem, 3 navadnim mizarjem, 1 kolarju,

1 sodarju, 2 sedlarjem, 2 kalcem za koce, 1 tapetniku avtomobilov, 1 krojačem, 5 čevljarjem za splošno delo, 1 samost. peku, 1 peku, 1 slaščičarju, 13 zidarjem, 2 tesarjem, 4 soboslikarjem, 1 pleskarju, 6 navadnim delavcem za tovarne cementa, 11 vajencem, ženskam: 1 tamburirarici, 1 orožniški kuharici, 1 stenotipistki, 1 delavki, 2 vajenkami.

Primarij dr. Pogačnik

ordinira zopet redno za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni.

Dr. F. Kolterer

zdraviliški in kopalniški
zdravnik ORDINIRA kot
vsakoletno v Rogoški Slatini

Poset slovenskih učiteljev v Bolgariji. Kakor javlja sofijsko »Utro«, bo koncem tekočega meseca prispelo v Sofijo trideset slovenskih učiteljev iz Ljubljane, ki bodo gostje Bolgarskega učiteljskega združenja.

Ob proslavi letošnjega Materinskega dneva so darovali v Fond za nužno pomoč materi: po 100 Din A. Aznola. Blasniki nasledniki, pivovarna Union, Jug Duki in drug. Foerster Vida, Jadransko podunavska banka, dr. Otmar Krajc, Lesković Ivan, odbornice »Ženskega pokreta«, dr. Piccoli, Mr. ph. Sušnik, dr. Vladimir Vidmar; po 60 Din; pet odborov Splošnega ženskega društva; po 50 Din: dr. Vladimir Golja, dr. A. Kanski, Podkrajšek Jospina, dr. Anton Rogina, M. Urbas, Lavoslav Štrekelj; po 25 Din: R. Miklauc; po 20 Din: B. Žilič; po 10 Din: Vekoslav Dolničar. Zbirka še ni zaključena. Narodni ženski savez.

Ustanovitev okrajne blagajne za litjski in višnjegorski sodni okraj. V sredo se je sestalo v Litiji vseh 60 članov litjske okrajne blagajne. Zbor pri katerem je sodelovalo vseh 42 občin litjskega okraja se je sestalo v salonu Boriškove gostilne. Člane okrajne blagajne, med njimi je bilo 42 županov, je pozdravil uvodoma sreski poljarski vladni svetnik g. Podboj. Po nekaterih internih zadevah se je prešlo na volitve predsedstva. V odbor okrajne blagajne so bili izvoljeni naslednji gospodje: za predsednika Hinko Leberger iz Litije za podpredsednika Josip Erjavec, župan iz Draže, za tajnika Ivan Lovrač iz Izlake; za blagajnika Dr. Ernest, župan iz Smartna; za odbornike pa: Lovro Jevnikar, šolski upravitelj iz Št. Vida in Anton Prosenec iz Zagorja. Z ustanovitve obnove zbora litjske okrajne blagajne, ki jo tvori litjski in višnjegorski sodni okraj, je bila poslana kralju udanostna brzojavka.

Premestitve in napredovanja v finančni kontroli. Za podnadzornike finančne kontrole so imenovani: Miha Ferenčak v Šmarju pri Jelšah, Ivan Zupan v Senju, Matija Pavlovič v Šoštanju in Nikola Božičević v Murski Soboti, ki je kot tak premeščen v Gospič. Mnogo organov finančne kontrole bo v kratkem premeščenih iz Srbije v Slovenijo, odnosno nasprotno. Premeščen so sedal: podnadzornik fin. kon. Peter Mijoković iz Kočevja v Karlovac, poverjenik Fran Rechberger iz sreske uprave 1 k sreski upravi 2 v Ljubljani, poverjenik Andrija Ličina iz Crvenke v Kočevju in poverjenik Franjo Toš iz Gospiča v Mursko Sobotu.

Primorci! Izšla je 6. številka »Primorskega Glasca« z zanimivo vsebino. List se prodaja v vseh večjih trafikah v Ljubljani ter v trafikah Bele in Sax v Mariboru. Naročila sprejema založba »Jug« v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II.

Binkoštni poset Postojnske jame. Kakor nam javljajo z Rakeka, je bil tradicionalni binkoštni poset Postojnske jame letos razmeroma večji kot druga leta. Z vseh krajev Krasa so prišli izletniki v večjih skupinah, pa tudi iz inozemstva, ker so italijanska oblastva dovolila brezplačni vizum. Iz redno mnogo posetnikov je bilo iz Ljubljane. Žal je bilo prav slabo vreme. Neprestano je deževalo, končno je pritisnila burja ter je začel v redkih kosmih celo naletavati sneg. Srežilo je tudi nižje na Krasu.

Z dvema kozloma okoli sveta. Pri splitski policiji se je te dni zgledal svojevrsni potnik ter prošil za potni list v Francijo, kamor se popelje z malim vozikom, katerega bosta vlekla dva kozla. V Francijo bo potoval preko Avstrije, Nemčije in Švice. Originalen potnik upa, da se bo vrnil iz tujine kot premožen človek.

Usoden skok iz vlaka. Šestindvajset let stara Ljubica Lušičeva iz Griznanov se je s starša z vlakom vračala domov in v vlak ušla zadremala. Ko se je v Lokvah zbudila, je skočila iz drvečnega vlaka tako nesrečno, da si je pretresla možgane in je nezavestna obležala.

Huda nesreča kolesarja. Pišejo nam: Dne 22. t. m. se je pripetila dimnikarskemu mojstru Edmundu Potočniku iz Vidma nesreča. G. Potočnik se je peljal s kolesom po opravkih v Kurško. Ker je bilo že precej temno ni opazil pred seboj Petra Kosa, redarja v Krškem ter je zavozil v njega. Pri sunku je Potočnik tako močno padel s kolesa na vrtno ozbičje ob cesti da ga je moral baš mi no vozeči avto Jožeta Čana iz Rajhenburga peljati v bolnico. Kosa je dobil le lahko poškodbo. Čeprav ga je kolo podrla.

Vlom. Iz Poljan nam pišejo: Naše idilčno življenje bo minilo, kakor vse kuje. Vlomil so bili pred vojno pri nas skoro nekaj neznanega, sedaj pa se kar vrste. Od torka na sredo je bilo v Poljanski dolini vmlomljeno na 3 krajih. V Poljanah so vmlomilci odnesli trgovcu Dolinarju 500 Din gotovine in nekaj blaga ter perila. A mesarju gosp. Maroltu nekaj klobas in le nekaj Dinkov iz previdnosti denarja ne pušča v me-

snici. Dalje je bilo vmlomljeno pri mesarju gosp. Mlakarju v Gorenji vasi. Pa tudi tu so vmlomili slabo opravili; odnesli so le nekaj jestvin.

ITO — zobna pasta najboljša!

Obledele oblike barva v različnih barvah in pilisra tovarna Jos. Reich.

Klobuke iz klobučevine (Fliz), damske in moške, kemično čisti in lika tovarna Jos. Reich.

Ciril Metodova podružnica v Rogoški Slatini je nakazala Družbi 1206.50 Din čiste dohodke kegljaškega večera. Iskrena hvala. 733

Iz Linhlane

Bodite napram veleselskim gostom vlnudni in postojljivi! Iz zadnega oklica ljubljanskega župana dr. Puca povzemamo: V dnevi od 30. maja do 9. junija bo v Ljubljani 9. veleselski pod pokroviteljstvom Nl. Vel. kralja Aleksandra I. Razstavljali in obiskovalci so prijavljeni iz vseh pokrajin naše države in iz inozemstva. Ljubljana uživa sloves, da zna sprejemati goste s pravo slovansko gostoljubnostjo. Pokažimo tudi sedaj našim bratom z juga in severa ter drugim, ki prihajajo k nam z dobrim namenom, da smo vredni tega slovesa. Ker si mora urad ljubljanskega veleselskega pravosodnega preskrbeti zadostno število prenočišč, vabim ceneje somešane, da se prilase vsi ki bi za časa veleselske tudi samo nekaj večerov dali proti plačilu na razpolago prenočišče (posteljo ali divan). Stanovaniskemu odseku bo dobro došlo vsako prenočišče, naj bo zaslon ali več postelj v eni sobi. Prilase sprejme stanovanjski odsek ljubljanskega veleselskega, ki uraduje do 28. t. m. na magistratu ob navadnih uradnih urah, od 29. t. m. pa v svoji pisarni na glavnem kolodvoru (baraka zraven restavracijskega vrta) od 7. zjutraj do 1. ponoči. Telefonska številka je 2790.

Českoslovaški pevci v Ljubljani. V soboto 1. junija bo koncertiral v Ljubljani mešani zbor pevskega društva Vinohradski Mehol iz Prage. Češki pevci koncertirajo po Jugoslaviji od 20. t. m. dalje in bo njihov ljubljanski koncert poslednji koncert v naši državi. Obiskali bodo tudi Bled.

»Skrlivost pragozda.« Brazilija s svojimi velikimi pragozdovi je še danes dežela, kjer prodirajo različni raziskovalci v celna neznane kraje. V soboto in nedeljo 25. in 26. t. m. bo predvajala ZKD film, ki nam predloži v divnih slikah pragozde v Braziliji, njih živalstvo in bujno floro. Film je izredno zanimiv. Opazujemo na ta spored zlasti šolske kroge s prošnjo, da poset teh predstav mladini toplo priporočajo. Cene najnižje.

Zbor dónskih kozakov pod vodstvom Sergija Jarova bo koncertiral v Ljubljani 3. junija v dvorani Uniona. Spored: ruske pesmi in ples.

Kip škofa dr. Bonaventura Jegliča. Akademski kipar in profesor Ivan Sajeve, je v zadnjem času modeliral škofa dr. Jegliča v naravni doprni velikosti in ga moistrosko dovršil. Kip je vlit v bronu in razstavljen v izložbi Jg. knjižarne.

Razgled z Grada. V našem večeršnjem članku smo citirali priložnostne verzice župana dr. Puca v vpisni knjižki na Gradu, a tiskovni skrat jih je pokvaril, tako da smisel ni prav umiljiv. Pravilno se glase:

V okviru kroga srebrnih planin, v smaragdnem polju se blišči Ljubljana. Nevestica je s srečo vsa obdana, ki nareži cvete ž njo in rožmarin.

Aretacije. Policija je aretirala tri nepridiprave, in sicer nekega M. B. zaradi nevarne grožnje, vlačugo Ančko in starega berača Franceta Z.

Žalne oblike in plašče, moderne vedno v zalogi pri tvrdki F. Lukič, Stritarjeva ulica. 81

Ljubljanskega Sokola

Javna telovadba

bo v nedeljo 26. t. m. ob pol 4. pop. na letnem telovadišču pod Tivolijem. Po telovadbi otvoritev otroškega igrišča.

Iz Maribora

Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440.

Iz gledališča. V soboto, 25. t. m. se bo vršila premijera ljudske igre »Oča Boštjan«, v kateri bo gostoval g. Daneš v naslovni vlogi.

Urad društva stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnje okolice posluje od 1. junija dalje vsak delavnik od 6. do 7. zvečer v društveni pisarni na Rotovškem trgu. Poisnila se dajejo le članom, ki so članarino za tekoče leto plačali.

Kratko poletno zasedanje porote. Poletno zasedanje mariborskega porotnega sodišča, ki se prične dne 3. junija bo vsakakor najkrajše, kar jih je bilo po prevratu Dosedaj sta razpisani namreč šele 2 razpravi in sicer proti Alojziju Neubauerju zaradi hudodelstva uboja in proti Anji Sumenjak zaradi detomora. Za člane porotnega sodišča so določeni: predsednik okrož. sodišča g. dr. Franc Žihner, namestniki: podpredsednik gg.: podpredsednik dr. Franc Pihler, vss. Posega Franc in Guzelj Janko ter dss. Oskar Dev, dr. Vidović, Franc Pečnik in Ivan Zemljič. Sodniki: vss. dr. Fr. Pfeiffer, Franc Posega, Janko Guzelj, Oskar Dev, dss. dr. Vidović, Fr. Pečnik, Ivan Zemljič, Janko Sernec, Josip Lenart, dr. Tombak, dr. Kovča, dr. Senior, dr. Lešnik in dr. Travner, okr. sodnika Emil Kramer, Ivan Mikluš, dr. Rudolf Adamič, dr. Boris Mihalič, Avgust Hubermuth ter sodnik Josip Vejnar in Miloš Senica.

Mesto strojnika pri mestni klavnic razpisuje mestni magistrat. Razen splošnih običajnih se zahtevajo še sledeči pojorji: 1.) da je prosilec izučen ključavničar, 2.) da ima izpit za kurjača parnih kotlov. Prošnje s predpisanimi prilagami je vložiti najkasneje do 25. junija 1929.

Pozor! Na izredno zahtevo. Pozor!

P. n. občinstvu, ki vsled velikega navala ni prišlo na vrsto, smo morali predstavljati filma

Zadnji dan! „EROTIKON“ Zadnja prilika!

Še za danes podajati. Tragedija mlade ljubene, predstavljena po izvršnih igralcih, med katerimi izstopa kot močna individualnost Ljubljanka ITA-RINA - IDA KRAVANJA, si je pridobila vesteransko priznanje. — Ne zamudite zadnje prilike!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri. Mladini strogo prepovedano.

Telefon 2730. KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

O avtomobilski nesreči na Aleksandrovi cesti, katere žrtev je postal branilec Korsič, nam naknadno poročajo, da je Korsič padel na tla avto šte. 112 ne pa avto last g. Friedaua.

Schulz Universal“ tehničar
Vam dviga promet in zaslupek potom hitrosti, natančnosti in prihrank. Zahtevajte brezobzorno ponudbo ali poset zasebnika. — JUGO SCHULZ d. s. o. z., Ljubljana.

Hmeljarji!

Mrčes se že pojavlja na hmelju. Ugonobite ga najsigurneje z kvasijo raztopino. Točno navodilo za pripravo te raztopine, kvasija les in mazilno milo dobite stalno v drogeriji »Sanitas«, Celje. 6594

Iz Celja

Celjska redakcija »Jutra« ima telefon številko 190, ponoči v nujnih zadevah št. 191

Uradne ure pri davčni blagajni v Celju Zaradi neredbe finančne direkcije v Ljubljani posluje blagajna davčne uprave v Celju od 15. t. m. dalje za stranke samo dopoldne od 8. do 12. ure vsak dan razen nedelj in praznikov.

Opozorilo celjskim lovcom. Lovci, včlanjeni pri podružnici Slovenskega lovškega društva v Celju, ki so plačali članarino za 1. 1928. in 1929., a ne dobivajo redno lista »Lovca«, se pozivajo, da javijo nemudoma podpisani podružnici, kdaj pri katerem poštenem uradu in pod katero številko so oddali denar. Važno je tudi, kam so denar odposlali, ali po položnici SLD Ljubljana v Ljubljano, ali pa na podružnico ljubljanske kreditne banke v Maribor, kjer ima mariborska sekcija SLD svoj račun. Vedne pritožbe, da se list ne dostavlja redno, hočemo za vse skupno odpraviti. — Podružnica SLD v Celju.

V celjski javni bolnici je umrla v starosti 48 let ga. Ana Finkova, soproga predmetnega učitelja na celjski trgovski šoli g. Konrada Finka. Pokojnici bodi ohranjen blag spomin, rodbini naše sožalje!

Nepošten podnemannik. Pri Frančiški Zupančič v Gaberju je stanoval kot podnemannik 28 letni delavec Hinko R., ki je imel pri Zupančiču tudi hrano in vsi okro Preteklo soboto pa je brez sledu izginil, morda v Laško, kjer je bil doma.

Izjava. Notica v »Jutru« od 15. t. m. iz Celja, da je bila v znanem celjskem prenočevališču iz ljubljanskega aretirana 19 letna Julka S. iz Trbovelj, je prišla v časopis pomotoma. Izjavljam, da nimam nikakega poudara vzdržati o dotičnem lokalu trditve iz gornje notice, da je prenočevališče iz ljubljanskega, ker to ni res. — Vinko Vilfan, celjski urednik »Jutra«.

Iz Kranja

Materinski dan. Kakor vsako leto je tukajšnje agilo Kolo jugoslovenskih sester dostojno proslavilo Materinski dan. V ta namen so prodajale članice cvetlice in po bizale prostovoljne prispevke. Dohodki so se porabili deloma za obdarovanje najpo trebnejših mater iz mesta, deloma se bodo porabili za bivanje bolne siromašne dece ob Jadranskem morju. Kakor čujemo, namerava odbor za letošnje počitnice poslati na morje več siromašnih otrok kakor pred dvema letoma. Odbor se iskreno zahvaljuje vsem darovalcem.

Z Jesenic

Smrtna žetev. Na Savi je umrl po daljši bolezni g. Karel Čop, upokojeni železničar. Pogreb se je vršil v turek ob lepi udeležbi prebivalstva. — V turek dopoldne je preminul 17 letni učenec meščanske šole Božidar Poženel, sin ugledne obitelji Poženelovc s Save. Bolehal je že dalje časa za jetiko. Naj bo ohranjen obema blag spomin, žalujčim naše iskreno sožalje.

Gradbena sezona na Jesenicah je v polnem razmahu. Toliko hiš kakor letos se na Jesenicah ni gradilo desetletja. Poleg stavb, ki smo jih svoječasno že omenjali, rasejo še vedno nove hiše, ali pa se kopelje temelji in dovažja material. Tako se ob cesti proti plavžu nahaja že pod streho visokoprtilična vila fotografa g. Pavlina, katere je eno naličnejših poslopij v našem kraju. Načrte je napravil inž. Ivan Golob. Teji villi nasproti bo gradil enonadstropno hišo kovač Vinko Ulčar, za Pavlinovo hišo bo pa zrasla kar cela vas. Na Savi je pod streho enonadstropna hiša livarja Jos. Božiča, blizu nje pa zida hišo tov. delavec Ivan Podlesnik. Nad ljubljansko železniško progo se nahajata že pod streho večji hiši železničarja Zidanske in tov. mizarja Markizetija, ostalih 17 hiš bo pa gotovih tekom dveh mesecev. Poleg osnovne šole gradi hišo Ivan Dakskoffler, ob železniški progi na ozemlju občine Koroska Bela pa Valt. Zupan, Janez Biček ter Ožbolt Vernik. Na oni strani Save, ki pa se spada pod območje občine Gorje, so se vselili v svoje nove hiše tov. delavec Franc Dolinšek, Janez Klemenec, Janez Zure, Boštjan Korbič, Fran Azman, Janez Pogačar, Matija Medja in Alojzij Bolte. Na tem stavbišču so prišli z gradbo hiš še naslednji tov. delavci: Lukan Anton, Terman Ivan, Ulčar Alojz, Kramar Ivan, Kiršner Rupert, Jekler Matevž, Ravnik Ivan, Ravnik Franc, Kolenc Rafael in nekoliko bližje Jesenicam Mesec Anton in Lovro Azman. V Kurji vasi zidata hiši Hrovat Viktor in Bobič Alojz. Poleg teh navedenih vil, hiš in hišic, ki bodo po velikosti različne ter zgrajene po okusu graditeljev in njihovih gospodarski moči, dobimo letos še tri velika poslopja, ki bodo zgrajena na najlepših stavbnih parcelah Jesenic, in to so carinarnica, za katero je

predvidenih 6 milijonov dinarjev, dalje Orlovski dom (stal bo baje 2 milijona dinarjev), ki bo stal poleg Sokolskega, in končno Prosvetni dom, za katerega popolno dovršitev je potrebnih okrog 1 milijona dinarjev. Tako se širi naše mesto na vse strani. Treba pa bo ob glavnih cestah odstraniti, oziroma renovirati nekaj poslopij, ki niso baš v čast mestu.

Iz Kamnika

Skavtski praznik v Kamniku. Gamsov ateg skavtov v Kamniku je ob binkošti praznoval 3 letnico svojega obstoja. Prireditelj je zaradi nestalnega vremena mnogo trpela. Občinstva je bilo malo. Skavti so si že v soboto postavili tabor na vrtu gospe Koprinske. V nedeljo so bile skavtske tekme in taborna zabava. V sprevedu po mestu je korakalo okrog 90 skavtov in planin.

Nabori bodo v Kamniku od 2. julija do 8. julija v Kamniškem domu.

Prvi občni zbor okrajne blagajne. Dne 21. t. m. se je vršil v dvorani Kamniškega doma prvi občni zbor okrajne blagajne. Občinstva je bilo malo. 70 članov. Otvoril je zbor kamniški župan — Kratnar. Za predsednika je bil izvoljen g. Ferdo Novak, za podpredsednika Josip Poznič, za tajnika Fran Kratnar, za blagajnika Ivan Štrcin, za odbornika Janez Bergant in Ivan Vrečar. Pri posvetovanju o delovnem programu za leto 1929. se je razpravljalo o živorejci, sadjarstvu, gozdnih drevesnicah, planjarstvu, gradbi gnojilnih jam, o socialnih zadevah, o solstvu, splošni obnovi okraja in upravi blagajne. Poročilo o splošni obnovi okraja, elektrifikacije, industrijalizacije in povzdigi turizma je podal doktor Zvoček. Predlog g. Vrečarja, naj se glasuje o tem, ali naj bo sedež okrajne blagajne v Kamniku ali Domžalah, je propadel in ostane tedaj sedež v Kamniku. Končno se je še sklenilo odposlati Nj. Vel. kralju udanostno brzojavko.

Iz Kočevja

Občni zbor okrajne blagajne se je vršil 21. t. m. v Kočevju v dvorani hotela »Trste«. Od 67 pozvanih članov se je udeležilo občnega zborna 64. Za predsednika je bil izvoljen Franc Grebenc iz Dolenjih Laž, za podpredsednika Josip avliček iz Kočevja, za tajnika Jože Strnad iz Podgorice, za blagajnika Anton Škubic iz Ribnice, za odbornika pa Alojzij Tekavec iz Gradišča in Josip Eisenzopf iz Starega Loga.

Iz Litije

Izlet litijske podružnice SPD na Sljeme. Opazujemo planinarje na izlet, ki ga pripravlja litijska SPD na Sljeme pri Zagrebu. Odhod z opoldanskim vlakom v soboto 1. junija, povratek z nedeljskim večernim vlakom.

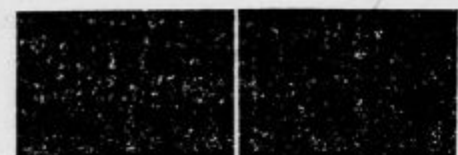
Zelja po izobrazbi med našimi obrtniki. Na željo iz vrst obrtnih mojstrov in pomočnikov bo priredila Kovinska zadruga v Šmarju petnedeljski knjigovodstveni tečaj. Pričetek tečaja bo v nedeljo ob 8. zjutraj v šmarnski šoli. V tečaj se sprejemajo obrtni mojstri in pomočniki vseh strok. Prijave se sprejemajo še pred začetkom tečaja.

Iz Zagorja

Pevski izlet. Pevsko društvo »Loški glas« na Lokah bo priredilo v nedeljo 26. t. m. pešizlet v St. Gotthard, združen s koncertom v ondodnem Društvenem domu.

Hčerka ležala pri mrtvi materi. Rudarjeva 60letna žena Terezija Mrgoletova je na binkoštno nedeljo prenočila pri svoji hčerki Mariji, omoženi Drnovskovi. Mati in hčerka sta skupaj ležali v postelji. Ko je zjutraj hčerka ustala, da bi šla k jutranji maši, je opazila, da mati izredno trdno spi. Ker na klicanje mati ni odgovorila, je hčerka stopila k postelji in videla, da je mati mrtva. Pokojnica, ki je bila splošno priljubljena, je bolehalo že dalje časa. Podležala je oslabiljenju srca.

Dramski odsek zagorskega Sokolskega gledališča bo vprizoril v nedeljo 26. t. m. v Zadrženem domu na Lokah ob 19. veseloigro v 3 dejanjih »Ne zataji svoje z

S krepkim izpiranjem da Odol ustom sveže dišeči duh.

V vsaki kapljici je moč

Sport

Zakaj molčijo?

Rezultate Hajdukovi tekem prinaša jugoslovanski tisk redno. Tako smo lahko tudi čitali v zagrebških dnevnikih rezultat prve tekme na binkšne praznike, ko je podleglo moštvo ljubljanskega prvaka Hajduku v dokaj čistem razmerju 3 : 4. O poteku igre drugega dne, o rezultatu te tekme in o dogodkih, ki so se tekmo te tekme pripetile pa niti besedice. Molčijo zagrebški listi, molčijo beograjski listi, in vendar zabeležijo sicer vsako Hajdukovo kretnjo! Morda se pa le tudi Hajdukovi sami nekoliko sramujejo dogodkov ob priliki te tekme? Tudi z rezultatom 12 : 0 se menda nimajo korajže preglasi pobahati, saj mora vendar vsak sportni laik videti, da po vzoru 4 : 3 prvega dne številka 12 : 0 ne more izražati pravega razmerja moči obeh moštev.

Pač pa so se na široko razpisali v svojem domačem tisku. V prozornem namenu, da s sugestivnim kričanjem prepričajo eventualno porajajočo se vest, prikazujejo vso stvar na način, ki ga n. pr. ljubljanski poročevalci ne bi zmogli. Višek v zavijanju in potvarjanju dejstev je pač dosegel poročevalec splitskega »Novo doba«, ko pravi, da je moral Veljko Poduje tvorno reagirati na neprestane Zemljakove foule. Kako pa je mogel priti Zemljak do tega čigra Poduja in ga foulati, ko pa sta oba igrala desnega halfa in sta torej bila ves čas na povsem nasprotnih delih igrišča?

Sveda pro domo in za svoje ljudi se da poročati v tem smislu, toda za izvenspitski tisk bi bilo zelo neprijetno javiti resnične dogodke, n. pr. leprestane klice publike »Korošče svinje«, »govno kranjsko« itd. Vseh cvetk pristne faktske specialitete itak ni mogoče reproducirati, dovolj je omeniti, da so se naši igralci s krili in spojk zatekli v sredino igrišča, da ne bi bili izpostavljeni takim ljubimostim. Ali je mogoče potem govoriti o regularnem poteku igre in o stvarnem rezultatu, kakor poročajo poročevalci v »Novo doba«?

Na tekmi je bilo tudi nekaj Zagrebčanov, ki pač niso imeli interesa, da bi se potegnili za eno ali drugo plat. Ti so izjavljali, da so že marsikaj videli na sportnih igriščih, toda kaj takega, kar so počeli Hajdukovi in njihova publika, nima primere v zgodovini naših sportnih prirediteljev. No, ni še vseh dni konec!

Nogometni turnir za JNS

26. t. m.

Sodelujejo Primorje, Ilirija, Hermes, Slovan. Igra se za pokal LNP.

V korist JNS bo izvedel podsvet v nedeljo 26. t. m. popoldne na sportnem prostoru SK Ilirije nogometni turnir, ki se ga udeležijo štirje naši najboljši klubi: Primorje, Ilirija, Hermes in Slovan. LNP je razpisal za ta turnir poseben srebrni pokal, ki pride v trgačo last zmagovalca.

Na večerajšnji seji poslovnega odbora LNP so bile izrečane tekme v naslednji razvrstitvi:

- ob 16. Ilirija : Slovan,
- ob 17. Primorje : Hermes,
- ob 18. finale med zmagovalcema.

Vsaka tekma traja 45 minut, ob neodločenem izidu se bo igralo dodatno, če ne bi ostal finale neodločen, se igra nadalja za dvakrat 10 minut. V nedeljo se bo vršila razen tega vrsta prvenstvenih tekem, med katerimi je najvažnejša tekma Svoboda : Krakovo. Razvrstitev teh tekem je naslednja:

Igrišče Ilirije: ob 8.30 Grafika : Natak, ob 10.30 Ilirija jun. : Hermes jun.

Igrišče Primorja: ob 10.30 Primorje jun. : Jadran jun., ob 15.30 Krakovo rez. : Svoboda rez., ob 17. Krakovo : Svoboda.

Nadaljevanje hazenskega prvenstva

IV. kolo SK Mura : SK Ilirija.

V nedeljo 26. t. m. se bo odigralo v Ljubljani IV. kolo hazenskega prvenstva, ki je ob enem predzadnje kolo. Što tekmo, v kateri nastopita družini Muri in Ilirije, se bo otvorila v Ljubljani letošnja hazenska sezona.

Sloves, ki ga uživa Mura v našem hazenskem

sportu, posebno pa še po zadnji zaslužen zmagi nad državnim prvakom Mariborom, nam jamči za prvostveno sportno prireditev. Tekma obeta izredno zanimivo igrati, ker bo njen izid več ali manj odločil, kdo zasade definitivno prvo mesto v prvenstveni tabeli pomladne sezone. Trenotno se nahaja na prvem mestu Ilirija, ki pa ima odigrati še dve teži tekmi, tako da je njen obstanek na čelu tabele povsem negotov. Absolutno največ izgledov za to ima Mura, ker jo poleg nedeljske tekme čaka samo še srečanje s Ptujem, ki pa ji priporočene pozicije ne more ogroziti. Nedeljska tekma bo za Muro trd oreh, čeprav tvorijo družino Ilirije povsem nove moči. Družina Ilirije je pokazala v svojih prvih dveh nastopih v Celju in Ptuju prav zadovoljivo formo. V tekmi proti Muri nastopi kompletna.

Tekma se vrši na igrišču Ilirije popoldne. Točno uro obhajamo pravčasno. V predgri nastopi nogometno moštvo Ilirije proti Slovanu.

SK Celje. Odbor SK Celje sklicuje za 5. junija v klubsko sobo v hotelu »Evropa« v smislu klubskih pravil § 14. odstavek 4., izredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: Sprememba pravil, poročanje, volitev novega odbora. Člani, ki za leto 1929 nimajo poravnane članarine, se izrednega občnega zbora ne morejo udeležiti.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes v petek naj pridejo ob 20.15 v tajništvo slednji gg.: Gerbič, Bauer, Pečar, Sketel jun., Grzetč, Mozetič, Čeh, Zalar, Brevšar in Erman. Tajnik.

Redna glavna skupščina JZSS bo v nedeljo 26. t. m. v belih dvorani hotela Union ob 9. dopoldne. Pristop imajo vsi zimski sportniki.

Službeno iz LNP. Danes v petek ob 18.30 bo na verandi kavarne »Evropa« seja kazenskega odbora. — V kavarni Emona, I. nadst. se vrši danes ob 20.30 seja upravnega odbora. Tajnik.

ASK Primorje (hazena). Danes v petek ob 18. obvezan trening za vse hazenašce na našem igrišču. Službojuči odborniki g. Sanein, kap. m. — Načelnik.

SK Ilirija (iz tajništva). Nocoj se vrši ob 20.30 v damskem salonu kavarne Emona sešnanek plenarnega odbora in odbora za slavnostno otvoritev kopališča. Radi izredne važnosti sestanka se naprošajo vsi gg. odborniki, da se sestanka sigurno in točno udeležijo. Tajnik.

SK Svoboda. Danes v petek trening I. moštva ob 18. ure dalje na igrišču Ilirije in ne na našem, kot je bilo prvotno objavljeno. Prosim točno do 18.30 v naši garderobi. — Načelnik.

Za »Kolesarski lov na Ilalco«, ki ga priredi v nedeljo Motokol klub Ilirija, je zaključek prijav neprekinjeno v petek zvečer ob 20. uri. Nocoj v klubskih prostorih »Novi Svet« sestanek dirkačev, motociklistov in kolesarjev, ki se udeležijo motociklističnih in kolesarskih dirk v Mariboru.

Zbornik „Naša meščanska šola“

V najkrajšem času izide lepa knjiga »Naša meščanska šola«, ki jo izda Društvo meščanskošolskih učiteljev ob proslavi 10-letnice slovenskih meščanskih šol. Vsebinsko bo izčrpano podala vpogled v te vrste šol in pokazala na njen veliki pomen za naš narod. Zbornik bo obsegal naslednje: 1. Tone Seliskar: Himna mladine. (Pesem.) 2. dr. Ljudevit Poljanec: Slovenska meščanska šola po ujedinenju. 3. Maks Hočevar: Zgodovina meščanskih šol v ljubljanski in mariborski oblasti. 4. Josip Rukavina: Razvoj meščanskih šol v Hrvatski in Slavoniji. 5. I. Puharič: Meščanske šole v Dalmaciji. 6. Wagner-Korenec: Statistični pregled vseh meščanskih šol v naši državi. 7. Franc Ferjanč: Srednja in meščanska šola. 8. Josip Pahor: Pomen izobrazbe in vzgoje na meščanski šoli. 9. Maks Hočevar: Smeri meščanske šole. 10. I. Bankart: Meščanska šola kot šola za praktično življenje. 11. Dragotin Humek: Meščanska šola — delovna šola. 12. Alojzij Novak: Ročna dela na meščanski šoli. 13. Fran Repovš: Pevski in glasbeni pouk na meščanski šoli. 14. Ivanka Kalinova: Dekliška meščanska šola. 15. S. Marija: Samostanske meščanske šole. 16. Anton Čadež: Versko-naravstveni pouk na meščanski šoli v luči delovne šole. 17. Rudolf Pečjak: Vzorna meščanska šola. 18. N. Izjave staršev in bivših učencev meščanske šole o vrednoti pouka in vzgoje na meščanski šoli. 19. Pavel Kunaver: Kam gredo absolutni meščanski šol. 20. J. Milarič: Kam lahko gredo absolutni meščanski šol. 21. Lj. Lipert-Lajovic: Meščanske šole v Češkoslovaški. 22. Anton Osterc: Meščanske šole v Avstriji. 23. Anton Osterc: Meščanske šole v Rusiji in Ameriki. 24. Anton Osterc: Meščanske šole po drugih državah. 25. Tone Gaspari: Čudo. (Črtica)

Kakor je razvidno, bo zbornik bogat na vsehni, vrh tega ka bodo krasile še slike naših zaslužnih šolnikov, dalje slike šolskih poslopij, vrtov, sadovnjakov, kuhinj, delavnic, pralnic, prireditev in ročnih izdelkov učencev. Tiskan bo na lep papir, oprema prvostvena in bo obsegal okoli 150 strani. Kljub temu pa bo cena izvodu skrajno nizka in sicer 12 Din, za učence še znatno znižana. Dohival se bo v razprodaji na velesejskih razstavi, po knjarnah in pri Društvu meščanskošolskih učiteljev — odseku za ljubljanski obdel.

Ker postajajo meščanske šole važne za našo ljudsko izobrazbo, opozarjamo občinstvo na to knjigo, ki bo pokazala, da naš narod ne zaostaja in noče zaostajati v izobrazbi za drugimi narodi. Saj so se že izjavili češki šolniki na vprašanje, kakšno meščansko šolo hočejo: Tako kot jo imajo Slovenci.

Dobra šola je ponos in bodočnost vsakega naroda, zato je potrebno, da se zanimamo zanjo vsi.

Posebej na še opozarjamo na zbornik one starše, ki nameravajo dati svoje otroke v meščansko šolo.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani. 23. maja 1929. Višina barometra 3028 m.

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Smer vetra	Rel. vlaž.	Padavine
Opazovanja				in brzina v m in sek	0-10	
Ljubljana		762.7	15	70	mirno	3
Maribor		762.4	16	70	ENE 1	5
Zagreb	8.	761.7	17	80	S 2	1
Beograd		761.8	18	80	mirno	6
Sarajevo		761.8	17	70	mirno	
Dubrovnik						
Skoplje	7.	761.8	19	60	mirno	4
Split		759.8	22	50	mirno	4

Solnce vzhaja ob 4.24, zahaja ob 19.30, luna vzhaja ob 19.58, zahaja ob 4.0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 22.0, najnižja 10.0.

Dunajski vremenski napoved za petek: Močno oblačjenje, nevihte, dvig temperature

Gospodarstvo

Občni zbor Ljubljanske borze

Včeraj popoldne se je vršil v borzni dvorani IV. redni občni zbor Ljubljanske borze za blagovne vrednote, katerega se se deloma osebno, deloma pa po pooblastitih udeležili 104 člani borze. Zborovanje je otvoril predsednik borze g. Ivan Jelačin ml., ki je v svojem govoru uvodoma pozdravil zastopnika velikega župana dr. Ketteja, borznega komisarja dr. Rupnika in predstavnika finančnega ministrstva g. Gregoriča, upravnika podružnice Narodne banke. Nato je poročal o poslovanju borze v preteklem letu, ki je bilo v splošnem prav zadovoljivo. Devizni promet je dosegel skoro eno milijardo dinarjev. Ta uspeh pa bi bil lahko še znatno večji, če bi se naši trgovski in bančni krogi živahneje udeleževali kupelj na naši borzi. Velike vste deviz kupujejo naši denarni zavodi na zagrebški borzi. Ljubljanska borza je skušala v tem pogledu doseči harmonično sodelovanje z zagrebško in beograjsko borzo, in sicer na ta način, da bi se omogočila zamenjava zaključnic med ljubljansko borzo na eni strani ter zagrebško in beograjsko na drugi strani. Kljub živahnemu prizadevanju pa njenemu stremljenju ni bil usojen uspeh. V tem pogledu je značilno, da je to, kar se med domačimi borzami ne da doseči, brez težko in pomislekov dosegljivo v prometu z inozemskimi borzami. Z dunajsko borzo je bil n. pr. dosežen tozadeven sporazum za blagovni promet. Če bi denarni zavodi Slovenije poklonili ljubljanski borzi ono pažnjo, ki bi jo že iz prestižnih ozirov morali poklonjati, tedaj bi se devizni promet še znatno povečal. Navzile tem nedostatom pa je višina deviznega prometa prav impozantna, saj ima zagrebška borza s štirikrat večjim območjem le 2 1/2 milijarde Din deviznega prometa.

Višina prometa v elektih je najšibkejša postavka statistike prometa. Slovenija je v zadnjih letih nakupila za 250 milijonov Din državnih papirjev. Vsi ti zaključki pa so bili mimo ljubljanske borze. Tudi v tem pogledu bi morale naše banke in ostali zavodi, ki nalagajo svoje rezerve v državnih papirjih, pokloniti ljubljanski borzi večjo pažnjo.

Razveseljiv razvoj pa moremo zabeležiti glede blagovnega prometa. Promet v žitu se je napram letu 1927. povečal od 3.6 na 10.3 milijona Din, promet v lesu pa od 12.7 na 20.8 milijonov Din. Skupni blagovni promet je znašal lani preko 31 milijonov Din. Pa tudi ta promet se lahko še znatno razvije, zlasti če se bodo naši lesni izvozniki in veletrgovci v večji meri poslužili borze za sklepanje kupelj. Poslovanje borznega razsodišča je lani nekoliko nazadovalo. Ta pojav, ki ga opazimo tudi pri drugih naših borznih razsodiščih, pa je le dokaz, da se naša trgovina konsolidira. S posebno zavoljo se je predsednik spomnil požitvalnih razsodnikov, posebej pa še neumorno delujočega pravnega tajnika dvernega svetnika gosp. Frana Duklija, ki je duša vsega tega aparata in ki bo žal to mesto v kratkem zapustil. Njemu gre predvsem zasloga, da je borzno razsodišče srečno prebrodilo začetne težave in da si je med poslovnim svetom zavajevalo popolno zaupanje.

Bilanca za preteklo leto je prav zadovoljiva. Borza je pri denarnih zavodih poplačala vse dolgeve, odpisala vse inventar ter ima danes še preko 300.000 Din lastnega premoženja, tako da stoji povsem na lastnih nogah.

Poročilo finančnega odbora je podal predsednik tega odbora gosp. Josip Gogala, ki je obrazložil posamezne postavke bilance in račune izgube in dobička. Poslovni uspeh lanskega leta je znašal 770.000 Din napram 638.000 Din v letu 1927. Ta poslovni uspeh tvorijo naslednje postavke: članarina 61.000 Din, kotacije 35.000 Din, kurtaža pri blagovnih kupeljah 59.000 Din (napram 1.192.7 + 28.000 Din), kurtaža pri deviznih kupeljah 319.000 Din (+ 193.000 Din), razsodišče 295.000 Din (+ 81.000 Din). Čisti dobiček je znašal 189.000 Din napram 114.000 Din v letu 1927.

Nato je povzel besedo generalni tajnik Zbornice za TOI gosp. dr. Fran Windischer, ki je ugotovil, da se je ljubljanska borza z živatnostjo in vztrajnostjo razvila v ustanovo, ki je v vsakem pogledu življenja zmogljiva in koristna našemu gospodarstvu. Predlagal je, da se pravemu tajniku dv. svet. g. Dukliju za njegovo koristno in uspešno delovanje izreče zahvala, prav tako duši borznega aparata tajniku gosp. dr. Dobrili, kar je bilo soglasno sprejeto.

Pri volitvah so bili v borzni svet nanovo izvoljeni gg.: dr. Ivan Slokar, dr. Josip Basaj, Avgust Toš, dr. Fran Windischer, namesto g. Joška Javornika pa g. Fran Heiderhar; v finančni odbor pa so bili nanovo izvoljeni gg.: Josip Gogala, Ivan Gregorc, Anton Kralj, dr. Miroslav Lukan ter namesto g. Roberta Kollmanna g. Stjepan Kenfeli. Končno so bili v razsodišče izvoljeni dr. Ciril Pavlin in Franc Škrbec.

Zadružna prodaja hmelja v Vojvodini

Pretekli četrtrek se je vršila v Novem Sadu ustanovna skupščina »Saveza hmeljarskih združenj«. Zastopanih je bilo 18 krajevnih hmeljarskih združenj, poleg tega pa so bili navzoči delegati Hmeljarskega društva v Novem Sadu in Hmeljarskega društva v Petrovcu. Kmetijsko ministrstvo je zastopal inšpektor g. Miloš Stibler, ki je pri tej priliki govoril o zadružni prodaji hmelja. Po štirinajstih razpravi so se zborovali zedinili glede vseh temeljnih točk, na kar je bil izvoljen odbor Saveza pod predsednikom g. Šiške, znanega hmeljarskega strokovnjaka in učitelja iz Petrovca.

Osnova nove organizacije je naslednja. Hmeljarji se združijo v krajevne hmeljarske združenje. Takih je sedaj v Sremu 24. Naloga krajevnih hmeljarskih združenj je, da uplivajo na pravilno pridelovanje, obiranje in sušenje hmelja ter da ga zbirajo v svojih zadružnih skladiščih. Vsaka združba pa bo imela svoje skladišče. Soglasno je bilo sprejeto načelo, da so vsi člani dolžni vsi svoj pridelek izročiti združbi. Kdor se bo pregrešil proti tej določi, bo moral plačati združbi veliko denarno kazen. Namen teh določb je, da se onemogoči intrigrirane raznih špekulantov, ki bi z lepimi ponudbami skušali odvrniti hmeljarje od združbe. Razume se, da bo vsaka taka združba morala imeti na razpolago dobroga strokovnjaka, ki bo skrbel za to, da se zbere v združbi zares samo hmelj dobre kakovosti. Zelo važna določba je nadalje v tem, da združba od članov hmelja ne bo odkupo-

vala. Posebna komisija bo določila kakovost (I., II. in III. vrste), združba pa ima dolžnost, da hmelj prodaja po čim najboljši ceni. Koncem poslovnega leta se izvrši obračun. Vsi člani dobijo za isto kakovost enako ceno, torej povprečno ceno, ki se bo za to kakovost dosegla tekom leta. Člani bodo na željo dobili primerne predujme, ki pa bodo seveda razmeroma nizki, kajti cena hmelja se v isti sezoni pogosto spremeni za 100 in celo do 1000 odstotkov.

Naloga saveza bo organizirati prodajo. Savez ima že sedaj v Novem Sadu velika skladišča; združbe, ki bodo hotele, bodo lahko hmelj izročile saveznemu skladišču. Prodajo bo vršil v prvi vrsti savez, v prehodni dobi pa bo dovoljeno, da tudi združbe same prodajajo, toda le na podlagi cen, ki jih bo sporočil savez. Od vsake prodaje dobi savez malenkostno provizijo za kritje svojih stroškov; zato pa mora preskrbeti denarna sredstva za predujme. V to avrbo bo stopil v stike z Narodno banko, da dobi primerne sezonske izvozne kredite, in z novoustanovljeno Privilegirano agrarno banko. Poleg tega prevzame savez vsa interesna zastopstva hmeljarstva. Obe hmeljarski društvi (Novi Sad in Petrovac) se razpustita, pri savezu pa se organizira poseben osek za te agende.

Za izvoz hmelja se uvede plombiranje. Savez bo podvel potrebne korake na merodajnih mestih, da se na ta način zaščiti in obenem označi samo oni hmelj, ki se bo izvozil potom novoustanovne zadružne organizacije.

Kmetijsko ministrstvo je novi akciji naklonjeno in je že obljubilo znatno denarno podporo, ker je prepričano, da se bo s takim načinom prodaje dosegel dober uspeh.

Nepričakovano visoka produkcija premoga v marcu

Produkcija slovenskih premogovnikov se je v marcu navzile običajnemu sezonskemu nazadovanju znatno povečala. Dosegla je namreč 199.922 ton in tako prekorajčila lanskoleto produkcijo v marcu za 44.469 ton, produkcijo v marcu 1927 pa za 52.368 ton. To nepričakovano in sezonsko neobičajno povečanje produkcije je posledica ostre zime, ki je v februarju, ko je bila potreba po premogu zlasti za železnice zelo velika, občutno ovirala produkcijo. Dočim je bilo v januarju nakopanih 202.209 ton, kar pomeni dosedanj absolutni rekord, je v februarju produkcija padla na 160.091, zato se je moral februarjski primanjkljaj kriti v marcu. Samo železnici, ki so v hudi zimi skoro povsem izrpalje svoje zaloge so slovenski premogovniki oddali v marcu polovico svoje produkcije. Povprečno število zaposlenih delavcev se je v tem mesecu navzile povečalo, kar je bilo posledica ostre zime. V ostalem je bilo zaposlenih 250 uradnikov (v februarju 251) in 233 paznikov (238).

V marcu so premogovniki oddali: železnici 91.333 ton (v febr. 67.779), brodarstvu 330 ton (0), in industriji 66.863 ton (57.068), raznim strankam 16.381 ton (20.730), sami so porabili 14.288 ton (18.291), izvozili pa so 4268 ton (1688). Skupna oddaja v višini 193.464 ton je bila za 6458 ton manjša kakor produkcija, zato se so zaloge povečale od 35.530 ton koncem februarja na 41.988 ton koncem marca.

V prvem tromesečju je produkcija dosegla 562.282 ton napram 515.265 v prvem tromesečju 1928, 488.633 ton v prvem tromesečju 1927 in 451.776 ton v prvem tromesečju 1926.

Carine prost uvoz strojev. Finančno ministrstvo je izdalo razpis, v katerem se pojasnjuje, da pri uvozu strojev iz tar. številke 649. (stalne in premične lokomotive, traktarji, cestni valjarji) in tar. št. 653. (točka 1. (matiline) iz pogodbenih držav, ni potrebno več uverjenje trgovskega ministrstva niti je predhodno treba prositi za osvoboditev od plačanja carine. Ta razpis je izdan na podlagi trgovinske pogodbe z Anglijo, v kateri smo se zavezali, da bo za dobo 5 let od uveljavljenja pogodbe uvoz teh strojev brezplačno carine prost.

Češki hmeljarji in neprodani hmelj od lanske letine. Zadnji teden so imeli hmeljarji v Zatu zborovanje, na katerem so sklenili, naj se ves še neprodani hmelj izroči centralni prodajni organizaciji, kar bi omogočilo gladko prodajo do nove letine. Končno je bila sklenjena resolucija, v kateri opozarjajo hmeljarji vladu na katastrofalno stanje hmeljarstva in prosijo za finančno podporo.

Mednarodni tovarni listi v prometu s Grčijo. Na podlagi mednarodne železniške konvencije in na prošnjo grških železnic je generalna direkcija naših železnic odredila, da se ima v tovarnih listih v jugoslovansko - grškem prometu dodati prevod v francoskem jeziku.

Obveznost legitimiranja potnikov velja tudi za agente zavarovalnih družb. Ministrstvo za trgovino in industrijo je pojasnilo Zvezi zavarovalnih družb kraljevine SHS v Beogradu, da velja obveznost legitimiranja, ki je bila z našim redno trgovinskega ministrstva uvedena lani, tudi za agente zavarovalnih družb, ker imajo agenti zavarovalnih družb značaj trgovskih agentov. Oni se bavijo s posredovanjem trgovskih poslov in se jih mora zaradi tega tretirati kot trgovske agente odnosno potnike.

Virmanški promet pošne hranilnice s Svedsko. Poštna hranilnica bo uvedla s 1. junijem mednarodni virmanški promet s Svedsko preko Virmanškega in žekovnega zavoda v Stockholm. Za ta nakazila veljajo isti pogoji kakor za nakazila v ostale države. Podrobna pojasnila daje brezplačno podružnica Pošne hranilnice v Ljubljani.

Otvoritev letošnjega ljublj. velesejskega ni več daleč, zato se javnost že sedaj živo zanima za to letošnji prireditelji, ki obeta biti letno izredno zanimivo. Za razstavo se je prijavilo prav impozantno število domačih in inozemskih razstavljalcev. Zdi se, da se gotovi krogi že premalo zanimajo za to važno gospodarsko inštitucijo, češ kaj pa nam je treba velesejskov. Toda ljubljanski velesej je v državnem in narodnem gospodarskem interesu najbolj potreben in brez dvoma življenja zmogljiv, saj je Ljubljana najbližja ostali centralni in zapadni Evropi in kot največje križišče svetovnih prog v pravem pomenu besede ključ do Jugoslavije. Ljubljanski velesej ni morda kaka provincialna razstava male Slovenije, temveč splošna jugoslovanska in mednarodna prireditev, ki je važen zbirališče faktor med producenti in konsumentmi kakor tudi med našo državo in inozemstvom. Vsi, ki smo to prireditelvi obiskali osem let, se znova veselimo devete otvoritve, ker vemo, da nam je doslej vsako leto nudila kaj novega. Pokazala nam bo razvoj industrije in obeti, vzbudiva nam bo smisel za podjetnost

in napredek in pokazala nova pota za gospodarski razvoj in tehnično izpopolnitev. Zato tudi letos od 30. maja do 9. junija ne bomo zaželeli nove ugodne prilike, ki nam jo nudi letošnja prireditev.

Gremij trgovcev v Krškem. Vest, ki jo je objavilo nedeljsko »Jutro«, da bo občni zbor krškega gremija 29. t. m., je netočna. Občni zbor se bo vršil 30. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih gostilne Deu v Mokronogu, kakor je to bilo svoječasno javljeno članstvu potom okrožnice. — Engelsberger, načelnik.

Dobave. Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 200 komadov ročnih brisac, prometno - komercialni oddelek pa do 3. junija ponudbe glede dobave 1000 kg konopnega motvoza. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 27. t. m. ponudbe glede dobave 200 kg firneže. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave gumijevih plošč. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 31. t. m. ponudbe glede dobave kovinskih vajkov; do 14. junija pa glede dobave 400 metrov tračnice. Vršile se bodo naslednje javne licitacije: 23. t. m. pri intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave pisarniških potrebščin; 7. junija pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 27.500 kg žebelja, 14. junija glede dobave sivljenega papirja, 15. junija pa glede dobave voska, svinčenih plomb, gumiarabikuma, vrvice, žice itd. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI).

Prodaja različnih ur se bo vršila potom javne licitacije 12. junija pri glavni carinarnici I. reda v Zarebru. (Oglas je na vpogled v Zbornici TOI).

Borze

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, predvsem v devizi na Prago (1 1/2 milijona Din). Curih in Amsterdam. Razen potrebe v Newyorku je vso ostalo potrebo krila Narodna banka. Deviza na Newyork se je okrepila od 56.80 na 56.83, deviza na London pa od 276 na 276.11. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kredita na 123.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda obdržala včerajšnje tečaje. Ponudba ni bila več tako znatna. Za aranžma je Vojna škoda notirala 400 - 401, zaključena pa je bila za maj po 401 in za december po 425. V agrarnih obveznicah pa je bil zabeležen zaključek po 51. V bančnih papirjih je bil običajen promet v Praštedionu po 830, v Unionbanki po 204, v Srpski banki po 150 in v Jugobanki po 84. Tudi Narodna banka je bila zaključena po 7000. Industrijske vrednote so bile bolj zanemarene. Zaključki so bili samo v Seferani po 450 in v Trboveljski po 460 in 455. Notacije ostalih industrijskih papirjev so ostale v glavnem nespremenjene.

Devize in valute. Ljubljana. Amsterdam 22.855, Berlin 13.545, Bruselj 7.9014, Budimpešta 9.926, Curih 1094.40-1097.40 (1095.90), Dunaj 7.9795 do 8.0095 (7.9945), London 276.11, Newyork 56.73-56.93 (56.83), Pariz

Iz življenja in sveta

Dve dragoceni starini

Na levi poprsje deklice, original kiparja Houdona, ki je bil l. 1912, prodan za 30.500 frankov, te dni pa so zanj iztržili v Parizu skoro desetkratno ceno 205 tisoč frankov. Na desni zgana glina »Amor prosi Venero, naj ji vrne tulo«, ki je bila ob tej priložnosti prodana za vsoto 235.000 frankov.

Najimovitejši Nemeč - Viljem Pregnani

Poglavje iz letne publikacije o nemških milijonarjih

Nemški vladni svetnik Martin je že pred vojno zaslovel po svojevrstni publikaciji, ki nosi naslov »Letopis milijonarjev«. Kakor izdaja založništvo Gotha svoj koledar z rodovnikom vseh plemenitašev, tako je prinašala Martinova knjiga vsako leto seznam nemških milijonarjev. Nemci so torej že pred vojno imeli ločeno aristokracijo po naslovu in denarni moč.

Sedaj objavlja taisti Martin v znamenju »Westermannovem mesečniku« izčrpano studijo o najimovitejših Nemcih sedanosti. Na čelu vseh nemških bogatinov koraka danes bivši cesar Viljem II., mož, ki je še pred nedavnim časom oplakoval svoje siromaštvo, seveda zgolj iz taktičnih razlogov, da ne bi ga pri ocenjevanju rodbinskega imetja preveč priškrtnili.

Viljem Pregnani ima ogromna posestva in imenja, ki jih cenijo Martin na vsoto, ki se skoraj ne dajo zapisati v številkah. Poravnava s prusko vlado mu je prinesla poleg drugih imenj tudi posestvo, ki je samo na sebi vredno nad pol milijarde mark. v našem denarju sedem milijard Din. Viljemovo imetje je eno največjih v Evropi, biva

si kajzer pa kljub temu stoče, da mu gre slabo.

Najbogatejši nemški bankir je Franz von Mendelssohn ali pa D. Goldschmidt. Oba razpolagata z nad 40 milijonov mark gotovine. V težki industriji prvači vsekakor Fritz Thyssen. Cenijo ga na 50 milijonov mark in letno na tri milijone čistih dohodkov. Večina tega denarja se prišteje h kapitalu. Martin navaja v svojem seznamu nemških milijonarjev tudi dva češkoslovaška državljana, ki pa sta po materi Nemca. To sta premožna industrija dr. Ernest in Karel Petschek ter njun svak Pavel Petschek. Vsi skupaj razpolagajo z ogromnim kapitalom 50 milijonov nemških mark. Težak milijonar je dalje znani nemški tvorničar barv, komercialni svetnik Bosch. Cenijo ga na 20 milijonov mark. Zelo imovit človek je generalni ravnatelj Združenih tvornic za manufakturne izdelke Blüthgen, ki ga cenijo na 10 milijonov mark. V električni industriji pa velja za najbogatejšega moža Karel v Siemens, ki razpolaga z glavnico 20 milijonov mark ter ima letno poldrugi milijon mark dohodkov.

Tunney ni bil mož beseda ..

Iz Newyorka poročajo, da toži neka tridesetletna dama svetovnega mojstra v boksu Tunneya. Tožiteljica, ki se piše Katarina King-Fogarty, živi v Newyorku in pravi, da ji je Tunney objubil zakon. Obljube pa ni držal. Pojedel je besedo in oškodoval zaročenko za pol milijona dolarjev.

Pravni zastopnik tožiteljice zahteva, dokler ni vprašanje o odškodnini rešeno, zaplembo Tunneyeve vile v Cranfortu. Zaplembo, pravi advokat, naj odredi oblasti poglavito iz razloga, ker je Tunney izjavil, da mu še na misel ne pride, da bi plačal zahtevano vsoto, tudi če bo obsojen. Tunney živi sedaj na Brionskih otokih in je zadnje čase opustil boksanje.

Vsaka bo lahko dobila moža

Po vojni se opaža skoro v vseh državah na svetu, da število žensk prekaša število moških. Na podlagi tega dejstva so nekateri prišli do zaključka, da dekletom slaba prede in da bodo morale mnoge, ki so vredne boljše usode, dočakati starost kot zarjavele device. No, sedaj se je oglašil neki angleški statističar, ki uveljavlja pravilo, da dobi moža lahko vsaka mladenka, samo če to ume in si ga želi.

Za doraščajočo žensko mladino postajajo izglede za zakon vedno lepši in ugodnejši. Ne glede na to, da ima danes Anglija dva milijona žensk več

nego moških, se dekletom ni treba bati, da bodo osamele na starost. Rešitev pride, in sicer prav sigurno! Treba je predvsem upoštevati, da je število žensk v mladih letih vedno manjše od števila moških, kajti dokazano je, da prevladuje ženski spol nad moškim spolom število šele po dvajsetem letu starosti, medtem ko stoji do te dobe moški število nad ženskami. Šele po 20. letu se začne usodna distanca med obema spoloma, ki ima za posledico, da ostane toliko žensk neomženih. V letih, ko so ženske najpripi neje zakon, to je od 18. do 30. leta, je število razmerje med obema spoloma približno enako. Razume se, da je matrikatera ženska zadnjih petnajst let ostala brez moža. Tega pa je kriva vojna, ki je močno razredčila moške vrste. Razmere se zdaj že popravljajo in bodo kmalu uravnotežene. V starejših letih pa bo naibžje ostalo tako, kakor je bilo do sedaj. Žensk bo vedno več nego moških. Zato je tudi jasno, odkod tako veliko število vdov. Vendar za vdove ni nujno potrebno, da bi se možile vdruči. Končno presoja angleški statističar izgl. de doraščajoče ženske generacije za možitev in pravi: L. 1941. bo razmerje takšno, da bo prišlo na 1000 oseb 508 žensk in 492 moških med 20 in 35. letom starosti. L. 1961. se bodo razmere še bolj izboljšale v prid ženskam. Tedaj bo med 1000 osebami rečene dobe 506 žensk in 494 moških, tako bo problem možitve sčasoma popolnoma

Ameriški podpredsednik med svojimi rojaki

Pri nas imamo o Indijancih nekoliko čudne pojme. V Ameriki gledajo na njih bolj realneje. Podpredsednik Zedinjenih držav, Curtis, je sin indijanske matere. Njegovi rojaki ga časte, kakor vidimo na sliki, z verižico, ki mu jo polagajo okoli vratu.

rešen — samo s to razliko, da za tiste, ki bi se rade omožile danes, ne t. več časa in priložnosti, da bi postale žene in matere.

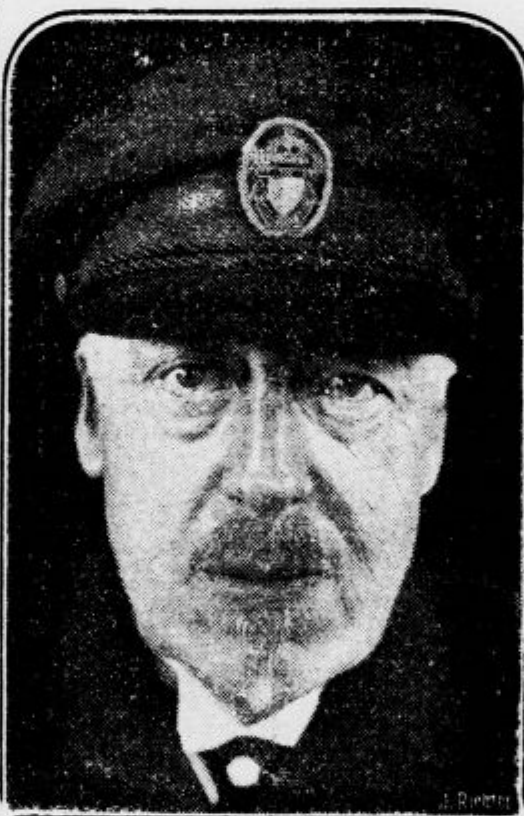
Koliko prejme Vatikan od italijanske vlade?

Rimski »Giornale d'Italia« razpravlja o finančnih obveznostih, ki jih je prevzela sedanja vlada o priliki lateskega sporazuma. Mussolini je sam izjavil, da je bil z Vatikanom sklenjena pogodba, ki predvideva odškodnino papežu v znesku okoli 2 milijard lir. V resnici pa je vsota mnogo manjša. Italija, je dejal Mussolini, se je obvezala plačati papežu 750 milijonov lir v gotovini in eno milijardo obveznicah konsolidiranega državnega posojila.

Obveznice za rečeno vsoto si rimska vlada lahko nabavi na trgu za 800 milijonov lir. Potemtakem je italijanska vlada dolžna Vatikanu 1550 milijonov lir. Nismo pa pozabili, da je ta vsota iz papirja. Vrednost papirnatih lir pa je za polovico manjša kot vrednost zlatega denarja. Zato dolguje Italija Vatikanu dejanski samo 400 milijonov lir v zlatu. Denar za izplačilo Vatikanu je vsak hip pripravljen in rimska vlada bo vsoto nakazala tisti trenutek, ko bo papež sporočil, da mu je potreben.

Strahote lakote

Andersen, član mednarodne komisije za poliranje lakote na Kitajskem javlja iz Pekina v London, da je ponekod odkril »rozne stvari«. Omisija, ki se trenutno nahaja v provinci Kansu je preštedirala stanje v »živalstva in ugotovil, da je ondodno prebivalstvo vznemirjal 35 mož broječa marmarska tolpa. Ker ni bilo polno s strani vlade, so ljudje sami razčili ali raune z rojaji. Napačili so jih in pečili, potem pa rezali od njih kose mesa, ker niso imeli druge hrane.

Dr. Eckener

Izkušen zrakoplovec, vodja »Zeppelina«, stoji sam pred uganko, kako se mu je mogla sreča topot izneveriti.

Jubilej očeta detektivskih romanov

Čisto neopaženo je šla v sredo mino nas 70 letnica sira Arthurja Conana Doyla, očeta znanih detektivskih romanov.

Sivolasi jubilar je posebnost na Angleškem priljubljena osebnost. Rodil se je 22. maja 1859. v Edinburgu. Njegov ded John Doyle je bil slaven karikatist, njegov stric Rihard Doyle pa znamenit ilustrator angleškega »Puncha«. Conan Doyle je najprej študiral medicino in se je v ta namen mudil celo nekaj časa na Dunaju. Promoviral je in se je ustanovil kot zdravnik v Southeyu. Imel pa je tako malo bolniških obiskov, da je lahko ves čas, ki je bil namenjen za ordinacijo, čital knjige in razprave. Med drugim so mu prišle v roke novele Edgaria Allana Poea. Vdahnile so mu misel, da bi bilo dobro pisati napete zgodbe s kriminalnim ozadjem. Tako sta se rodila v samotni ordinaciji sobi Conana Doyleja Sherlock Holmes in dr. Watson.

L. 1893. se je pisatelj pripetila čudna dogodivščina. V njegovo stanovanje so vlomili tri znani storilci. Odnegli so mu zlato uro, Doyle, poln humorja, kakor je bil, je pisal namišljenemu detektivu: »Ljubi Sherlock Holmes! Prosim vas, posredujte, da mi tatovi vrnejo uro.« V »Timesu« pa je bil naslednji dan tale oglas: »Tatu moje zlate ure! Če mi plačate toliko kolikor prejmem od mojega založnika za vsako detektivsko novelo, te najdem. Lahko še pripomniš, kako je bila izvršena tatvina.« Seveda je ta oglas samo po sebi uveljavil pisatelja detektivskih romanov. Danes se Doyle ne zanima več za detektivske povesti. Razvoj mu je pospešil zanimanje za okultne probleme in mesto z zločinci se pogovarja le še z duhovi iz onstranstva.

Kupujte »Zvezdanko«!

Po Savi proti Sisku

Ko pride pomlad, vztrpetajo v nemirnih dušah rahla hrepenenja po poteh iz mračnega mestnega vzdušja v široki svet. Vetrovi, ki podé oblake preko neba tja nekam daleč za pogorja, reke, ki oproščene ledovja in aprilskih hudournikov lagodno šumljajo morju v obljem, — šelest vejčja, ki se drugo drugemu podaja od hriba do hriba — ves ta živi pomladanski ritem vzbujava v človeku želje kar po objemu zemeljske krogle, ki se ti (prosto po Zupaniču) ne zdi le kakor kristal, marveč vsa prepletena s šarnim vezivom cvetja, zelenja, belih cest in srebrnih vod.

ln v tem nostalgicnem razpoloženju na lepem oprimeš vsako namisel, vsako možnost za »vungred«, pa naj se vdi še tako romantična (ali vsaj navijna).

Saj — kaj bi človek spomladi v Ljubljani? Tu je še največ življenja na peronu glavnega kolodvora, kjer se v petju in pitju družijo fantje — naborniki, omamljeni od nekega čudno pekočega navdušenja, da bodo na jesen le morali z doma doli nekam v druge kraje. Boli tihi in vase pogreznjeni so — tam na ljubljanskih trotoarjih — izseljenci, ki jih spomladi žene v tuino želja do kruha. A vsi drugi, vsi drugi — tam v Ljubljani — zaenkrat ždijo doma. Gospodje bankirji, direktorji in trgovci šele preizkušajo svoje avtomobile za daljše poletne ture, sportniki urijo svoje moči in sposobnosti za kopalno in planinarsko sezono, uradniki štejejo tedne do dopusta in kalkulirajo z dohodki za čim cenejše letovanje na severnem Jadranu.

A mene, evo, je za majski dopust dohitela prav čedna novost in norost: da se s čolnom po Savi kobilam proti Beogradu, in — če bo prav — še majcenko dalje. V ostalem: tudi ta reč ni nova pod solncem. Dolge, dolge dobe že jadrajo naši splavarji iz Zadrebke in Gornje Savinske doline po Savinji in Savi, do Mitrovice in Beograda, do Smedereva in Železnih vrat. Poslušaj sem včasih na počitnicah v Lačji vasi očance: kako so se radi ustavljali pri Zoretu v Radečah, trgovci daleč doli na jugu s Srbi in Bolgari in se vračali domov z mošnjami zlatnikov za pasom. Kolikrat pozneje sva s pokojnim Francijem Praznikom iz Lačje vasi kot študenta stala na celiskem mostu in spremeljala splavarje z očmi po Savinji ...

In še nekaj pozneje, bilo je v času balkanske vojne: raznesla se je med dijakimi novica, da so trije študentje z mariborske gimnazije v počitnicah z lastnim čolnom krenili po Muri in Dravi proti Beogradu, kjer so jih naprej prijeli kot mlade špijone. nato pa lepo pogostili in jih dali celo v novine kot vzorice, pogumne bratce izpod Triglava.

Pa lani: dva Primorjaša sta s platnenim čolnom zdrknila po Savi ... E. dejal sem: ta reč ni nova pri nas, nova pa je letos in zame, da vozim isto pot z bivšim mornarjem in nekdanjim šolar-skim pajdašem Jožo Leskovškom, ki ga je letos prav na lepem popadla stara neurosis maritima, pa si je dal zgraditi čoln — domače delo — in me zavoljo krajšega časa povabil s seboj. Nu, pa pridimo v božjem imenu!

Čoln je dolg pet metrov, širok malce nad enega, prostora bi bilo v njem za tri. In je — domače delo. Napravljen je bil v Šoštanj, koder smo že svoj čas tirali po Paki s smolo zamašene in s plehom obite položne kište. A ta najin čoln, ki sva ga z Jožo samolastno prekrstila za »Jutro«, je napravil veleumni šoštanski mojster Kaplanov Cenc. Na vozu so ga prepeljali do Letuša, odtam je šlo po Savinji preko jezov in mimo nevsječih skal do Radeč.

Start v tem znamenitem flosarskem štacijonu za nadaljnjo pot po Savi ni bil ravno najidealnejši. Zaradi vremena. Ledeni patroni Pankracij et Co. z ono zloglasno svojo družico »vosciano Zofko« niso prizanesli z novim hladom in drobno roso iz nizkih oblakov. Vendar, bilo je treba na pot, dragocen je za dopustniški sleherni dan, zjasnilo se bo nebo onkraj Zagreba ...

To pot poznate: v krasnih zavojih, pa skoro venomer blizu ceste in proge se preliva Sava v lahnen padanju, poljubljajoč vznožja posavskih holmov, pokritih z bujnim zelenjem smrečja in bukovja, prepredenih tuintam z vinsko trto. Z bregov mežikajo prijazne hiše, z vrhov strme v dolino cerkve kakor bele košute, presenečene na paši. Pod visokim gradščem rajhenburskih molčičih gospodov trapistov, v krasnem ovinku mimo Krškega kjer so svoj čas sežigali copernice, proti Brečicam se pretaka Sava v še vedno pogumnem zaletu, da se nato pod izlivom Sotle leno raztegne v hrvatsko ravnico in se pod Zaprediščem prav prečno razleže v tri, štiri rokave, ki jih pri Podsusedu zopet strne in v prav dostojnem tempu in območju paradira uro daleč mimo belega Zagreba.

Poznam Zagreb iz zlatih poprevratnih let, naveličal sem se ga do sita, pa ga občudujem, kadarkoli se zopet znajdem v njem. Raste, raste, se razvija na šir in v sebi in je v dopoldanskih urah živahno razgiban, kakor vsako vele mesto. Eleganten je po svojih novih paistih in blagostanje svojega prebivalstva kaže na Jelčićevem trgu, kjer najdeš vsega v izobilju. In razmeroma poceni. Poželiš si prvih črešnji? Rdeče so in sladke bolj kakor ves debeli rouge na ustnah židovskih madam (s. . . poljub-

ljam Vam roko« . . .) in njihovih vernih slovenskih služkinj . . .

Izpred krasnega novega kopališča na Savi zdrkne čoln — točno ob 3. popoldne, poskoči na močnih valovih pod obema velikima mostoma in se nato kmalu zopet umiri, nošen na vedno bolj pojemajočem valovanju reke. Pot postaja vedno samotnejša, struga se poglablja, preko bregov ne vidš nikamor, le v ozadju blesti beli Zagreb s svojim Kaptolom in gričem na desni mi počiva pogled na Sjemenu, na levi se v vedno bledejših konturah dolenski Gorjanci rišejo v motno nebo. Daleč tam gori na štajerskem Posavju je še solnce izza oblakov vrglo tri močne pramene, tu doli pod Zagrebom pa je vsa pokrajina skrivnostno molčeča v pričakovanju večnega deževja.

Samo vrbinje grmičje ob razjednem brezovju in na peščenih otočkih visoki topoli, »mračni menihi«, stoje tam zunaj zavrnan. tuintam se sredi med njihovimi vrhovi pokaže rdeča kupola vaške cerkve. Hiše nikjer več ob bregu, le od časa do časa srečamo po dvoje, troje mlinov na čolnih, ali pa samotno bajto prevoznika, ki jo bo izpodkotala in odnesla prva večja povodenj.

Mršave krave se pasejo med grmičjem. Dalje doli konji in kobile z žrebeti. Radovedno ogledujejo dva samotna opopetka in na tlesk z rokami zdirajo v goščavo in ven na polje, da bobneče odmeva njih topot po mehki zemlji.

Quadrupedante! . . .

Mnogo ribičev je ob bregovih. Potrpežljivo tišče svoje dolge vitke palice nad vodo in čakajo plena. Drugi se vozijo v malih čolnčkih ob bregovih in nastavlajo sake. Pravijo, da imajo vsako jutro prav dober plen.

Stirje vodni mlini stoji tamle v desnem zavoju, kakih deset ljudi je tam zbranih in naju že oddaleč pozivajo:

— He-jovo! Ovamo, ovamo!

Jadrava bliže in jih pobarava za junaško zdravje.

— Izstopita! nama svetujejo.

— Zašto?

— Pa, na partiju! (razgovor).

Ne utegneva. Prav polagoma se že bliža mrak in Sava se razliva v vedno širše rokave. Treba je dobrega motrenja, da slediš matičnemu toku, ki postaja vedno počasnejši in ne prideš s čolnom dalje, če se čvrsto ne upiraš ob vesla.

— He, kume! Kuliko još ima do Siska?

— Bogme, ne znam! Nis' još bil po vodi tamo.

— A do Rugvice?

— Pa — dve vuri.

Čudna stvar. Pet sva jih že vprašala in ti nesrečni dve uri ne mineta, pa ne mineta. Kakor da je tu nad Savo obstal čas.

Oddaleč z obzorja pritrepče na uho brnenje motorja. Potniško letalo se iz Beograda vrača proti Zagrebu. V višini dobrih tisoč metrov frči nad hrvatsko ravnico in bo gotovo že čez četrt ure v hangaru. Daleč doli pod njim pa je Savo preletela krasna štoklja.

A čoln drsi le počasi, počasi dalje.

Malo dekletce popeva na bregu in otočno zavija svoje melodije. Vsa presenečena strmi nato v naju, toliko, da ne vtakne prsta v usta.

— Dekle, kako daleč je še do Rugvice?

— Samo još pol vure.

Bil je to edini točni odgovor. Okrog pol 19. je čoln srečno pristal v znamenitem pristanišču naših splavarjev, kjer se znajdeš kakor doma kje v zadrebki ali rečiški dolini. Prav skromna, a gostoljubna »narodna gostionica« te sprejme pod svojo streho in ti za borih 20 Din nudi večerjo in dokaj mehko prenočišče.

Že je pokojna vsa vas, k zglednemu družinskemu počitku sta se stisnili tudi obe štoklji na gnezdu vrhu bližnje slamnate strehe. Večer je teman, pričelo je deževati. Tišina, tišina, vsena okrog, le doli ob Savi še udarjajo vesla splavarjev, ki prihajajo in pristajajo, nato pa trudni in lačni prikravajo v gostilno k obilni večerji in pijači. Vso noč ni miru, a zjutraj že pred zoro je treba kreniti dalje. Dolge, ogromne in žalostne so vijuge proti Sisku.

D. R.

Glavobol

rečno ali kot posledica prehlada, razburjenosti, napornosti dela, ali pa preobilo zavžitega alkohola in nikotina, se lahko ublaži in odstrani. Vzemite priznane

Aspirin tablete

in kmalu začutite blagodejen vpliv. Pri zobobolu, trganju v ušesih, influenci, revmatizmu, nevralgiji in vročini so Aspirin-tablete slavnoznane. Zahtevajte vedno originalni omet »Bayer« z modro-belo-rdečo varstveno znamko.

Radio

Izveček iz programov

Petek, 24. maja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti in reproducirana glasba. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Predavanje iz veroslovja. — 18.30: Gospodinska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Iz glasbene-ga sveta. — 20: Večer hrvaške glasbe, izvala radio-orkester. Vmesne speve pole ga. Mila Wohinz. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 25. maja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti in reproducirana glasba. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: O sportu (dr. Šarabon). — 18.30: Nemščina. — 19: Propagandno predavanje: Blejsko jezero in okolica. — 19.30: Delavska ura. — 20: Prenos zagrebskega programa. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Prenos inozemskih postaj.

ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 20.30: Lahka večerna glasba. — 22: Zabavna godba. — BEOGRAD 12.45: Koncert kvarteta. — 13.15: Poročila. — 17.25: Plesna godba. — 20: Večer operetne glasbe. — 21.40: Poročila. — 22.25: Ciganska godba. — PRAGA 16.30: Godba za ples. — 19.15: Narodne pesmi. — 20: Veseloliga. — 21: Violinski koncert. — 21.30: Operne arije. — 22.25: Koncert iz Bratislave. — BRNO 16.30: Zborovski koncert. — 19.05: Večerni koncert. — 20: Program iz Prage. — 21: Vojaška godba. — 22.25: Koncert iz Bratislave. — VARŠAVA 16: Reproducirana glasba. — 20.30: Operetni večer in godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 18: Klavirski koncert. — 20.15: Mešan večer in orkestralni koncert lahke godbe. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Berlin, kako se joče in smeje. — Godba za ples. — FRANKFURT 16.30: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20: Puccinileva opera »Madame Butterfly«. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert orkestra. — 20: Zabaven večer. — Koncert lahke glasbe. — STUTTGART 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Koncert vojaške godbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.40: Koncert lahke godbe. — 19.35: Orkestralni koncert španske glasbe. — 21: Koncert vojaške godbe. — Reproducirana glasba. — 23: Koncert ciganske kapele. — TOULOUSE 20.30: Koncert orkestra. — 21: Operetna glasba. — Reproducirana glasba. — LONDON 19.30: Mešan večer. — 21.35: Odlomki iz operet. — Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Koncert vojaške godbe. — STOCKHOLM 18.30: Pevski koncert. — 20: Prenos iz revijskega gledališča.

Strelske tekme SLD

Slovensko lovsko društvo v Ljubljani je priredilo o binkoštnih praznikih VI. tekmovalno streljanje na vojaškem strelišču pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti g. generala Save Tripkovića.

Prireditelj, ki je pod spretnim vodstvom g. majorja Marka Nikolića ter g. Vilka Turka najlepše izpadla, so počastili s svojo prisotnostjo g. general Sava Tripkovića, g. veliki župan dr. Vodopivec, g. dr. Milutin Zupnik kot zastopnik mesta Ljubljane, mnogo oficijev in odlični zastopniki naše javnosti.

Pri tekmi, katere so se udeležili tekmovalci iz Ljubljane oz. Slovenije, Zagreba in Maribora, so bili doseženi naslednji rezultati:

Kot strelci - mojstri je izšel iz vojaškega streljanja g. poročnik 40. pp. Ganovič Djordje. Njemu so sledili gospodje Gorup Anton, Zagreb, Rebernik Fran, Ljubljana, Malenšek Josip, Ljubljana, inž. Selanec Marko, Zagreb, podnar. Čirjak Mile 40 pp., kaplar 40. pp. Velimirovič Milan, narednik 40. pp. Karmel Milan, Bernik Alfred, Ljubljana, podnarednik 40. pp. Uzelac Stanko, Rebernik Lado, Ljubljana, podnar. Stepanovič Jovo, inž. Vražič Ivan, Zagreb, Pavel Stele, Ljubljana, ter podnar. Šupič Vukota 40. pp.

Prehodno darilo in naslov strelskega mojstra si je priboril g. Albin Šifrer iz Ljubljane.

Na posameznih tarčah:

Izginjajoči zlatoreg: 1. Gorup Anton, Zagreb, 2. inž. Selanec Marko, Zagreb, 3. inž. Vražič Ivan, Zagreb.

»Srnljak«. 1. Vidmar Franc, Kamnik, 2. Šifrer Albin, Ljubljana, 3. Bakarčič Leo, Ljubljana.

»Ostroostrelski«. 1. Kurzthaler Hans, Domžale, 2. Bakarčič Ovido, Ljubljana.

»Malokaličerska«. 1. Gorup Katarina, Zagreb, 2. Bajec Bogomir, Ljubljana, 3. inž. Selanec Marko, Zagreb, 4. Bakarčič Ovido, Ljubljana.

»Divji lovec«. 1. Gorup Anton, Zagreb, 2. Sterlekar Milan, Ljubljana, 3. Šifrer Albin, Ljubljana.

»Lovska«. 1. Šifrer Albin, Ljubljana, 2. Kurzthaler Hans, Domžale, 3. Dobrila Peter, Ljubljana.

»Zajec«. 1. Selanec Marko, Zagreb, 2. Steiner Polde, Ljubljana, 3. Vidmar Franc, Kamnik, 4. Potokar Adolf, Ljubljana.

»Golob«. 1. Stele Pavel, Ljubljana, 2. Selanec Marko, Zagreb, 3. Rebernik Franc, Ljubljana, 4. Steiner Polde, Ljubljana.

»Bežiči jelen«. 1. Malenšek Josip, Ljubljana, 2. dr. Eberl Erik, 3. Lapajne Julij, oba iz Ljubljane.

Tekmovalno streljanje je trajalo na binkoštno nedeljo od 9. dopoldne do 19.30, nakar se je vršil tovariški sestanek v Zvezdi, kjer so bila razdeljena darila in priznanice posameznim tekmovalcem.

Dopisi

SOSTANJ. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, ekspozitura Maribor, bo priredil pri Zadrugi oblačilnih strok tri strokovne tečaje, ki bodo v risalnici ljudske šole v Sošanju. Strokovni pouk za čevljarje se je pričel 22. t. m. Za krojače in šivilje pa bo koncem junija. Vsak tečaj bo trajal 6 tednov.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Dramsko društvo »Zora« pri Sv. Jederti nad Laškim naznanja vsem članom-ustanovnikom, da si je nabavilo z njihovo pomočjo 4-cevni radio-aparat, ki je njim brezplačno na razpolago vsako nedeljo. Po potrebi se bo aparat inštaliral tudi za Javno ljudsko knjižnico v Breznem pri g. Petru Kozoletu. Čast in iskrena hvala vsem ustanovnikom!

KURETNO PRI LAŠKEM. Težko je naša občina dovolila leta 1927 lepo vsoto denarja za popravilo ceste iz Laškega skozi Kuretno do Trnovca. Takrat se je cesta popravila vzorno. Ako greš po omenjeni ce-

sti danes, opaziš takoj, da so kanali zasuhi. Vsaka ploha odnaša gramoz. Umestno bi bilo, da bi se občinska uprava za stvar zanimala in poslala izvedenca, ki bi odstranil dosedanje nedostatke.

BREZNO PRI SV. JEDERTI. Prebivalstvo v tukajšnji okolici odobrava, da se je po nalogu oblasti ustavila nepotrebna gradba nove okrajne ceste iz Brezna do marnske kapele. Ta cesta bi služila le posameznikom in ne celokupnemu gospodarstvu.

OGLAŠUJTE V „JUTRU“!

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov,

zaloga sprehajalnih

pačic

Prošnja!

Vse gg. sodavičarje, gostilničarje in cenj. občinstvo izven kroga mojih odjemalcev, ki vedo za moje steklenice (sifonke, pokalice z napisom L. Rogelj) ali jih imajo v posesti, prosim, da me obveste, da pošljem ponje; plačam primerno odškodnino.

L. Rogelj, sodavičar
Vrhnika.

6747

5 CHEVROLET, rablj. osebnih avtomobilov, v cenil od Din 20.000.— do Din 35.000.—

OAKLAND, 50 HP, 6 cil., 5-sedežni, odprti. > 38.000.—

FIAT, 501 Sport, 4-sedežni, nove gume, nova streha in novo DUCO ličan. > 32.000.—

ROLAND PILLAIN, 35 HP, 4 cil., 4-sedežni sport touring > 35.000.—

ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 4-sedežni odprti, > 40.000.—

ANSALDO, 35 HP, 4 cil., 6-sedežni odprti, > 50.000.—

ITALA, 24 HP, 4-sedežni, > 32.000.—

PEUGEOT, 24 HP, 4-sedežni, s spreminljivo karoserijo kot tovorni ali kot osebni > 27.000.—

PEUGEOT, 4-15 HP, mali poltovorni, dvosedežni, z novo pnevmatiko, > 19.000.—

PEUGEOT, 30 HP, mala 4-sedežna sportna tipa > 30.000.—

CITROEN, 24 HP, 4-sedežni, v dobrem stanju > 25.000.—

AUSTRO FIAT, 35 HP, 4 cil., 6-sedežni, > 15.000.—

AUSTRO DAIMLER, z dvojno karoserijo, zaprti in odprti, 6-sedežni, 65 HP, 6 cil., > 45.000.—

S. A. M., sportni dvosedežni, 30 HP, 4 cil., > 20.000.—

RENAULT OMNIBUS, 16-sedežni, model 1928, 35 HP > 52.000.—

Vozovi v vozovno pripravljenem stanju, z deloma že plačanimi taksumi za letošnje leto.

Informacije daje:

V. & M. Barešič & Co., Ljubljana

DUNAJSKA CESTA 12,

glavno zastopstvo CHEVROLET avtomobilov

Pozrti globoke žalosti naznanjamo, da je dne 22. maja 1929 ob 20^h ur v Gospodu zaspala gospa

Terezija Zajec roj. Štrukelj

soproga nadučitelja v pokoju.

Pogreb nepozabne pokojnice bo dne 24. maja 1929 ob 10. uri na pokopališče v Trebnjem.

Trebnje, 23. maja 1929.

Josip Zajec, nadučitelj v p., soprog. Josip, Erna, Olga, Slava, otroci. Ernesta roj. Blažica, sinova. Zlatka, vnukinja.

Predno kupite

kolo, šivalni stroj ali gramofon, ogledajte si ogromno zalogo koles: DÜRKOPP in dr. najboljših svetovnih znamk, šivalnih strojev: znamke DÜRKOPP in MINERVA, gramofonov: znamke COLUMBIA, ter plošč zadnjih slagerjev pri tvrdki:

„TEHNIK“ Josip Banjai, Ljubljana

LJUBLJANSKI DVOR

LJUBLJANSKI DVOR

Pražakova ulica šte. 19.

6668

Najnižje cene!

Prodaja tudi na obroke!

Kartonažke predelavke

(Partieführerine) dobro izvežbane za izdelovanje okroglih in oglastih skatlic

sprejmemo

v dobro in stalno službo v večje mesto.

Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod št. »612«. 6733

Žagovodja

vešč vseh manipulacijskih del na večji žagi, tehnične izrabe lesa ter predvsem popravil vseh vrst žagarskih strojev

se sprejme.

Ponudbe s spričevali na Fr. Dolenc, lesna industrija, Škofja Loka.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Rodbina Dragotin in Evgenija Hribar
sporoča, da je gospa

Vera Pozzetto

roj. Hribar

dne 22. maja 1929 nenadoma preminula.

Pogreb se bo vršil v petek, dne 24. maja 1929, ob 11. uri izpred Stare poti šte. 2 v družinsko grobnico pri Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. maja 1929.

Namesto posebnega obvestila.

METICA RUS roj. KOY-eva in IVAN RUS, industrijalec v Loškem potoku, naznanja v svojem in v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je naš ljubljenski soprog oziroma sin, brat, nečak, zet, bratranec, stric in svak, gospod

Ivan Rus ml.

posestnik in trgovec v Travniku

po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj ob 8. uri, 33 let star, mirno preminul.

Truplo blagega pokojnika bo v soboto dopoldne ob pol 10. uri pred hišo žalosti v Travniku slovesno blagoslovljeno in prepeljano na farno pokopališče k Sv. Barbari na Tabor.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Sv. Lenarta v Loškem potoku.

Nepozabnega blagega pokojnika priporočamo v prijazen spomin!

V Loškem potoku, dne 23. maja 1929.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Ohrestorjanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, prednjeni in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menie ter nakazila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2806 37-L

